

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ A DANÍ

Analýza rozpočtu a vyhodnocení vybraných dotací obce
Budget Analysis and Evaluation of the Selected Municipal Subsidies

Student: Bc. Agata Wiśełková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Urbancová Alžběta, Ph.D.

Ostrava 2017

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví a daní

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Agata Wiselková**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: **Analýza rozpočtu a vyhodnocení vybraných dotací obce**
Budget Analysis and Evaluation of the Selected Municipal Subsidies

Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
2. Právní úprava a účetnictví obce
3. Charakteristika obce a analýza příjmů a výdajů v letech 2014 a 2015
4. Zhodnocení vybraných dotací obce v letech 2013 až 2015
5. Závěr

Seznam použité literatury

Seznam zkratk

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Seznam příloh

Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha: Grada Publishing, 2012. 640 s. ISBN 978-80-247-3637-2.

SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2016*. Praha: Acha obec účtuje, 2016. 251 s. ISBN 978-80-9054-203-7.

SVOBODOVÁ, Jaroslava a kol. *Účtová osnova, České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky 2016 – 374 postupů účtování*. 13. vyd. Olomouc: ANAG, 2016. 656 s. ISBN 978-80-7554-004-1.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

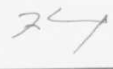
Vedoucí diplomové práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 18.11.2016

Datum odevzdání: 21.04.2017

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Zdeněk Zmeškal
děkan fakulty

Prohlašuji, že jsem celou diplomovou práci vypracovala samostatně.
Přílohy č. 1 - 3, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 21. dubna 2017

.....

Bc. Agata Wiselková

Obsah

1	ÚVOD	5
2	PRÁVNÍ ÚPRAVA A ÚČETNICTVÍ OBCE	7
2.1	Obec	7
2.1.1	Obecná charakteristika	7
2.1.2	Dějiny vzniku územní samosprávy	9
2.1.3	Orgány a činnosti obce	12
2.1.4	Působnost obce	15
2.2	Definice základních pojmů účetnictví	18
2.2.1	Právní úprava obcí a její aplikace	18
2.2.2	Účtová osnova	22
2.2.3	Účetní závěrka	24
2.2.4	Otevírání a zavírání účetních knih	27
2.2.5	Majetek obce a její fondy	28
2.3	Hospodaření obce	29
3	CHARAKTERISTIKA OBCE A ANALÝZA PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ V LETECH 2014 A 2015.....	32
3.1	Charakteristika obce Hrádek	32
3.2	Analýza příjmů a výdajů	38
3.2.1	Rozpočet obce	38
3.2.2	Analýza příjmů obce	41
3.2.3	Analýza výdajů obce	48
3.3	Rozpočtová skladba obce a výsledek hospodaření v letech 2014 a 2015	57
4	ZHODNOCENÍ VYBRANÝCH DOTACÍ OBCE V LETECH 2013 AŽ 2015.....	59
4.1	Dotace a jejich charakteristika	59
4.1.1	Typologie dotací	60
4.1.2	Proces poskytování dotací	61
4.1.3	Účtování dotací	62
4.2	Přeshraniční spolupráce	65

4.3	Analýza přijatých transferů obce Hrádek.....	68
4.3.1	Analýza neinvestičních dotací.....	68
4.3.2	Analýza investičních dotací	70
4.3.3	Zhodnocení čerpání dotace	72
4.4	Dotační možnosti obce Hrádek.....	74
5	ZÁVĚR.....	76
	Seznam použité literatury.....	78
	Seznam zkratek	81
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Česká republika se člení na základní a vyšší samosprávné celky. Představitelem základního samosprávného celku je obec. Obec je veřejnoprávní korporací s vlastním majetkem a povinností hospodařit podle vlastního rozpočtu. Vlastní rozpočet obce je tvořen z příjmové a výdajové části. Základní legislativní normou, kterou se řídí obce je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení).

Cílem této diplomové práce je provést analýzu rozpočtu obce v letech 2014 a 2015 a vyhodnocení vybraných dotací obce v období 2013 až 2015. Zvoleným územním samosprávným celkem pro účely analýzy je obec Hrádek. Tato obec se nachází v nejvýchodnějším cípu Moravskoslezského kraje na pomezí Polska a Slovenska.

Práce je rozdělená do pěti částí, z nichž první je úvod. Druhá kapitola obsahuje teoretickou část, která zahrnuje charakteristiku veřejné správy a postavení obcí. Dále je zde vysvětlena problematika účetní závěrky, rozpočtové skladby a kontrola hospodaření. Nedílnou součástí teoretické části je rovněž charakteristika základních účetních pojmů spolu s objasněním účetnictví samosprávných územních celků. Zdrojem celé teoretické části jsou legislativní předpisy, kterými se obce řídí.

Praktická část je zachycena ve dvou následujících kapitolách. První část třetí kapitoly je vyznačena pro podrobnou charakteristiku zkoumané obce provedenou pomocí metody PESTLE. Je proveden rozbor okolního, tj. vnějšího prostředí obce Hrádek. Součástí třetí kapitoly je rovněž popis rozpočtové skladby, členěný na příjmovou a výdajovou část a základní postupy jejího sestavování. Důležitou součástí kapitoly je rovněž detailní rozbor příjmů a výdajů, kdy provedená analýza vychází ze základního členění příjmů na daňové, nedaňové a kapitálové a výdajů na běžné a kapitálové. Kromě tohoto členění jsou jednotlivé položky příjmů a výdajů tříděny také dle odvětvového hlediska. Provedená analýza příjmů a výdajů na základě získaných údajů v letech 2014 a 2015 je zakončena celkovým zhodnocením výsledků. Čtvrtá kapitola obsahuje posouzení přijatých dotací obce. Kromě uvedené základní charakteristiky této části příjmů je zde obsaženo i provedené zhodnocení jednotlivých transferů v letech 2013 až 2015.

Závěr práce obsahuje zhodnocení celkového hospodaření obce a návrhy na jeho zlepšení. K provedení hodnocení jsou použity metody komparace, metody analýzy a metody PESTLE. Materiály a potřebné informace pro provedení analýz jsou čerpány z účetních podkladů obce Hrádek (rozvahy, výkazu hodnocení plnění rozpočtu a výkazu zisku a ztráty), které jsou uvedeny v přílohách.

2 Právní úprava a účetnictví obce

Obsahem této kapitoly je stručná charakteristika veřejné správy, popis obce jako součást územní samosprávy na základě zákona č. 128/2000 Sb., o obcích ve znění pozdějších předpisů a výčet základních principů účetnictví územních samosprávních celků. Poslední část této kapitoly je pak věnována problematice zaměřené na hospodaření obecních municipalit.

2.1 Obec

Specifikum demokratické země je budování územních samospráv pro občany, které mají za úkol zastupovat práva občanů. Toto územní zřízení je rovněž chápáno jako cesta, která nabízí příslušníkovi České republiky podílet se ve větším měřítku na řízení státu. Ve vyspělých zemích se po roce 1990 díky této možnosti objevuje trend, který se snaží zlepšit a posílit postavení obcí. Díky obci má občan větší možnosti. Mezi ty základní lze zařadit možnost ovlivnit společenský děj a dohlížet na kvalitu veřejné správy. (*Jetmar, Pilný a Peková, 2012*)

2.1.1 Obecná charakteristika

Česká republika se řadí formou státu do kategorie republiky. Republika je charakterizována jako vláda hlavy státu, obvykle prezidenta nebo parlamentu, kde oba tyto subjekty jsou voleny na určité volební období. Dle Aristotelova rozdělení států se naše republika řadí mezi demokratické státy. Demokracie je vláda, ve které se na řízení podílejí všichni občané rovně, a to buď přímo, nebo nepřímo. Na veřejnou správu a následně její strukturu lze nahlížet ze dvou úhlů:

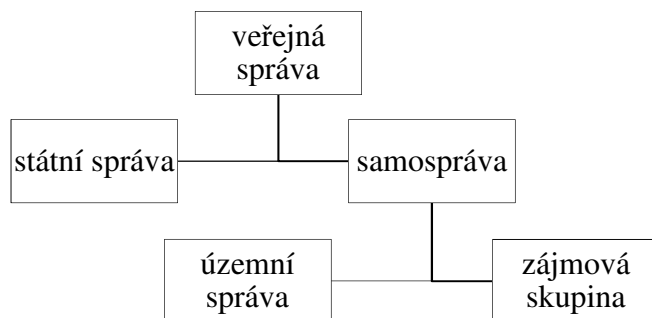
- podle toho, zda veřejnou správu provádí stát pomocí svých orgánů (státní správy) nebo přenechává stát určitou oblast působnosti na nestátních veřejnoprávních korporacích, které je budou spravovat dle samosprávních principů,
- podle geografického hlediska, to znamená, zda se jedná o ústřední, územní nebo správu místní.

Veřejná správa je určitá správní činnost, která souvisí s řízením veřejných záležitostí, poskytováním veřejných služeb atd. Za veřejnou správu lze považovat i správní orgány, které tyto činnosti vykonávají. Dle prvního pohledu vidíme, že veřejná správa se dělí na dva podsystemy, a to na **státní správu a samosprávu**. Státní správu chápeme jako celek, který vykonává stát pomocí různých institucí buď přímo, nebo zprostředkovaně. Pokud se jedná o zprostředkované řízení, chápeme to jako vedení zprostředkované územními samosprávnými celky. Druhý podsystem lze chápat jako výsledek delegování správy na jiné, nestátní subjekty. Samospráva je způsob řízení, kdy daný subjekt rozhoduje sám nezávislým způsobem v určitých svých záležitostech, financuje vybrané záležitosti pomocí vlastních prostředků a jedná vlastním jménem v rámci zákonem stanovených předpisů. Samospráva může být prováděna buď pomocí územní správy, nebo zájmové skupiny. (Provazníková, 2015)

V případě územní správy jde o reprezentování a obhospodařování zájmů konkrétního území, lépe řečeno osob, které na konkrétním území sídlí. V druhém případě se jedná o zastupování zájmů spojených osob. Tyto osoby jsou spojené na základě společných zájmů. Jako příklad této formy řízení lze uvést profesní komory.

Druhý pohled nahlíží na územní samosprávu jako na správu, která je vykonávána v rámci rozdělení státu na příslušné administrativní územní samosprávy (viz Obr. 2.1). Zde tvoří územní veřejnou správu takové instituce, které nemají povahu státních orgánů. Nejnižší úroveň veřejné územní správy je místní správa. Mezi další úrovně řízení řadíme ústřední a územní správu. V každém státě je územní uspořádání odlišné. Tyto odlišnosti jsou způsobeny různorodostí kultur, tradic, aktuálním rozložením politických sil a dalšími faktory, na základě kterých pak rozlišujeme konkrétní modely správy.

Obr. 2.1 Schéma veřejné správy

Zdroj: Provazníková, 2015, s. 12

2.1.2 Dějiny vzniku územní samosprávy

První element územní samosprávy se objevuje již v starověkém Římě či Řecku. Na území České republiky se první příznaky změn v této oblasti začaly dít až v době panování Marie Terezie (1740 – 1780) a jejího syna Josefa II, jenž vládl v letech 1780 – 1790. Do té doby měla podstatnou část moci ve svých rukou šlechta nebo určité korporace (města, cechy). Na čele jednotlivých korunních zemí stál místodržitel a země se dále členily pouze na kraje a okresy.

Z historického hlediska lze jako první krok k vytvoření určitého typu samosprávy spatřovat v založení anglického institutu tzv. selfgovernmentu. Tento způsob řízení byl charakteristický úzkou spoluprací samosprávy a soudnictví.

Významným počinem ve vývoji samosprávy byl rok 1848, kdy proběhla revoluce, jejímž výsledkem bylo zrušení jak poddanství, tak vrchnostenské správy. Cílem revoluce bylo mimo jiné docílit odstranění rozdílů mezi dosavadními svobodnými městy a venkovskými obcemi. Opravdový a významný průlom nastal ale až v roce 1849, a to vydáním **prozatímního (Stadionova) obecního zřízení**. Obsahem prozatímního zřízení, známého rovněž jako císařský patent č. 170/1849 říšského zákona, který zůstal v platnosti až do roku 1860, bylo: „*Základem svobodného státu je svobodná obec*“. Obce a města dostaly možnost spravovat své vlastní věci pomocí svých orgánů. Na tehdejší území Čech, Moravy a Slezska se vyskytovaly obce se samostatnou i přenesenou působností. Pokud se jednalo o obec s přenesenou působností, pak jedna z kompetencí dané obce byla i soudní pravomoc, kde starosta vystupoval jako soudce v případech přestupků proti tehdejším zákonům a mohl zde i udílet tresty vězení. Státní správa zde vykonávala pouze dozor nad činnostmi obcí.

V návaznosti na prozatímní obecní zřízení byl v roce 1862 vydán říšský obecní zákon a následně o dva roky později zemský zákon. Obsahem prvního zákona bylo pomocí zemských zákonů, jež měly obsahovat obecní zřízení a městské statuty jednotlivých zemí, provést formování definitivní instituce územní samosprávy. (Růžicková, Škrabal, 2005)

Úprava samosprávy se ubírala v první republice stejným směrem jako v monarchii. V roce 1918, kdy se český národ po dlouhé době osamostatnil, vyvstala otázka reformy veřejné správy. Před novým vedením a novou národní politikou se naskytla možnost úpravy správní administrativy.

Jediným důvodem, proč se změny v této oblasti neprovedly dříve, byl čistě národnostně – politický. Německý národ, který do té doby striktně diktoval a řídil český správní systém, po převratu neměl žádnou možnost zasahovat do rozhodování hlav států. Na základě toho byl vydán zákon č. 126/1920 Sb., o zřízení župních¹ a okresních úřadů v republice Československé, díky kterému byla dosavadní organizace správy změněna od základů. Jelikož se tento zákon netýkal všech zemí, musely přijít na řadu různé úpravy, mezi prvními byla změna již dříve zmíněného zákona na zákon č. 126/1927 Sb., o organizaci politické správy. Snahou tohoto zákona bylo spojení státní správy a samosprávy.

Další významnou změnu přinesl rok 1945, ve kterém došlo k vytvoření nového systému správy. Došlo zde k zformování národní soustavy výborů v podobě zastupitelských orgánů. Paralelně došlo i k **vytvoření soustavy orgánů veřejné správy**, tak aby nevzniklo narušení formálních rozdílů mezi výkony státní moci a samosprávy. Po vytvoření nového systému došlo o tři roky později k další důležité změně, kdy národní výbory se od toho roku musely podřídit státnímu centrálnímu plánování. V návaznosti na pozdější aktualizace a novely zákonů se obce, kraje i okresy musely smířit s tím, že již nemají postavení právnických osob a ztratily vlastní majetek. I přes veškerou snahu k učinění dalších podstatných zásahů a změn, které by přinesly obnovení samosprávy, nedocházelo k podstatnějším změnám zákonů. (Janšová, 2001).

Všechny dosavadní změny v oblasti národních výborů a samospráv, byly odstraněny **novým obecním zřízením** v roce 1990. Tento rok můžeme považovat jako rok obnovy obecní samosprávy. Vytvořením územních samosprávných celků vláda chtěla docílit jak spravedlivého uspořádání státu, tak vytvoření nezávislého celku, který bude vyřizovat určité záležitosti samostatně. Výsledkem vykonaných změn byl bouřlivý nárůst územních samosprávných celků. Každý autor, který zkoumá důvody vzniku, spatřuje příčinu růstu v něčem jiném. Převážná většina se však shoduje na tom, že jedna z hlavních příčin byla možnost místních představitelů uplatnit samostatnou komunální politiku. Každým rokem však proces osamostatňování zaznamenával klesající tendenci. Vydaný zákon o obcích v roce 2000 způsobil výrazný pokles nově vzniklých obcí. Zákon totiž stanovil mnohem přísnější podmínky pro vznik obce, jednou z nově vzniklých podmínek bylo i určení minimálního počtu obyvatel na tisíc obyvatel oddělené i původní obce. (Vajdová, Čermák, 2006)

¹ Župa je označení pro vyšší územně správní celek v prvorepublikovém Československu, které bylo zavedeno jen na několik let

Po vzniku České republiky v roce 1993 a vzniku **Ústavního zákona č. 1/1993 Sb.**, začíná období reformních změn ve veřejné správě. Úkolem této reformy bylo přinést komplexní změnu do celého systému správy. Reforma se dotýkala územních veřejných správ, ústředních státních správ, veřejné správy a veřejných financí.

Od 1. ledna roku 2003 již neexistují okresní úřady, ale **obecní úřady s rozšířenou působností**. Například v Moravskoslezském kraji působí 22 obecních úřadů s rozšířenou působností (Bohumín, Bílovec, Bruntál, Český Těšín, Frenštát pod Radhoštěm, Frýdek-Místek, Frýdlant nad Ostravicí, Havířov, Hlučín, Jablunkov, Karviná, Kopřivnice, Kravaře, Krnov, Nový Jičín, Odry, Opava, Orlová, Ostrava, Rýmařov, Třinec a Vítkov). Činnosti a role obcí tohoto typu jsou blíže popsány v kapitole 2.1.4.

Z šetření provedeného Českým statistickým úřadem v roce 2005 vyplývá, že pro soustavu obcí v České republice (dále jen ČR) je charakteristické velký počet relativně malých obcí. Výsledky šetření jsou uvedeny v Tab. 2.1. Na počátku 21. století bylo evidováno 6 248 obcí, kde průměrný počet obyvatel na jednu obec činil 1 635 lidí. Menší obce, tj. s počtem obyvatel do 2 000 lidí, tvořily až 90 % z celkového počtu obcí. Zajímavostí je, že v nich žilo pouze 17,2 % obyvatel ČR. Obce s počtem obyvatel nad 10 000 lidí tvořily v daném roce pouze 2,1 % z celkového počtu územních samosprávných celků.

Tab. 2.1 Struktura obyvatelstva v obcích ČR v roce 2005

Počet obyvatel v obci	Počet obyvatel		Počet obcí	
	Celkem	v %	Celkem	v %
0 -199	200 534	1,96	1 633	26,14
200 - 499	653 740	6,4	2 012	32,2
500 - 999	901 546	8,82	1 293	20,69
1 000 - 1 999	933 856	9,14	674	10,79
2 000 - 4 999	1 122 262	10,98	368	5,89
5 000 - 9 999	932 726	9,13	137	2,19
10 000 +	5 475 913	53,57	131	2,1
Celkem	10 220 577	100	6 248	100

Zdroj: www.czso.cz, vlastní zpracování

2.1.3 Orgány a činnosti obce

Dle zákona o obcích je obec základním územním samosprávným společenstvím občanů, jenž tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Pojmem samostatný celek se rozumí možnost obce samostatně spravovat své záležitosti v jednotě se zákony dané země. Není zde podřízenost státním orgánům ani správním orgánům. Pojem základní územní celek nám vysvětluje, že existují i vyšší územní samosprávní celky, a to kraje. Obec musí být vždy součástí vyššího územního celku. Podle § 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích jasně vyplývá, že obec je nejnižší postavenou jednotkou ve státě, co se týče územního členění. Dále tento zákon stanoví, že obec je veřejnoprávní korporací, která disponuje vlastním majetkem, jedná svým jménem a nese plnou zodpovědnost za své jednání. Úkolem obce je pečovat o rozvoj svého území, o potřeby občanů.

Správu obce má na starosti **zastupitelstvo**, o složení zastupitelstva rozhodují občané přímo v příslušných volbách. Počet členů zastupitelstva je závislý na počtu obyvatel. Pokud má obec do 500 obyvatel, pak zastupitelstvo je složeno z 5 až 15 členů, pokud se počet obyvatel pohybuje například od 3 000 do 10 000 lidí, pak je zastupitelstvo složeno z 11 až 25 členů. Níže uvedená tabulka 2.2 zobrazuje dle příslušného zákona počet členů zastupitelstva v závislosti na počtu obyvatel.

Tab. 2.2 Počet členů v zastupitelstvu podle počtu obyvatel

Počet obyvatel	Počet členů v zastupitelstvu
do 500 obyvatel	5 až 15 členů
nad 500 do 3 000 obyvatel	7 až 15 členů
nad 3 000 do 10 000 obyvatel	11 až 25 členů
nad 10 000 do 50 000 obyvatel	15 až 35 členů
nad 50 000 do 150 000 obyvatel	25 až 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 až 55 členů

Zdroj: zákon o obcích č. 128/2000 Sb., § 68, vlastní zpracování

Všichni členové zastupitelstva mají dle zákona o obcích určitá práva a povinnosti. Mezi základní práva patří předkládat ostatním členům zastupitelstva a jiným orgánům nové návrhy, které by měly být dle jeho názoru projednány. Na druhou stranu je povinností každého člena účastnit se zasedání zastupitelstva, popřípadě se účastnit zasedání jiných

orgánů², plnit úkoly, hájit práva občanů. Zasedání zastupitelstva jsou pro veřejnost přístupná, tudíž jsou veřejná. Počet zasedání je organizováno podle aktuálních potřeb, musí se však uskutečnit minimálně jednou za tři měsíce. Jedno z povinností zastupitelstva jako celku je rozhodovat o věcech, které patří do samostatné působnosti obce, to znamená rozhodovat o věcech, které jsou v zájmu obce a občanů. Jedná se o schvalování programu pro rozvoj obce, schvalování rozpočtu obce a schvalování závěrečného účtu obce, vydávání obecně závazných vyhlášek, volení starosty obce z vlastních řad, místostarosty a další členy rady obce, zřizování obecní policie, udělování čestných občanství obce a různých cen obce popřípadě jejich odnímání atd. Aby mohlo zastupitelstvo činit požadované rozhodnutí, musí být přítomná nadpoloviční většina.

Mezi další orgány obce řadíme radu, starostu, obecní úřad popřípadě další speciální orgány.

Rada obce je orgán, kterému je přidělována výkonná funkce. Pokud má zastupitelstvo méně než 15 členů, pak tento orgán nevzniká. Členové rady obce jsou starosta, místostarostové a další členové rady, kteří byli zvoleni z řad zastupitelstva. Při volbě členů výkonného orgánu musí být dodrženy podmínky jako lichý počet členů a celkový počet nesmí překročit třetinu členů v zastupitelstvu obce. Úkolem rady je dle § 102 zákona o obcích:

- rozhodovat o běžných provozních záležitostech,
- vydávat platná nařízení,
- připravovat návrhy na projednání zasedání zastupitelstva,
- starat se o hospodaření obce podle schváleného rozpočtu,
- realizovat rozpočtová opatření v rozsahu, který stanoví zastupitelstvo obce,
- a jiné.

Pokud nastane situace, kdy rada obce není zvolena před ukončením funkčního období zastupitelstva, pak její kompetence v příslušném období vykonává starosta.

Obecní úřad (dále jen OÚ) zastupuje **starosta**. Jeho úkolem je konat právní úkony jménem obce, popřípadě podepisovat právní předpisy obce či podepisovat usnesení rady

² Povinnost účastnit se zasedání jiných orgánů je pouze v případě, že daný zastupitel je členem i jiných orgánů obce

obce a zastupitelstva. Ve skutečnosti je však starosta spíše orgánem bez pravomocí. Zákon o obcích v § 103, odst. 4 vymezuje mezi jinými tyto povinnosti starosty:

- odpovídá za včasné objednání překontrolování hospodaření obce za předcházející kalendářní rok,
- uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce, stanovuje jim plat, to vše plní podle zvláštních předpisů,
- odpovídá za sdělování informací o činnosti obce veřejnosti,
- rozhoduje o otázkách samostatné působnosti obce, které mu byly svěřeny radou obce,
- a další.

Starostu i jeho zástupce volí z vlastních řad zastupitelstvo, přičemž musí být volba provedena absolutní většinou zastupitelů a za výkon v průběhu své funkce se zodpovídá zastupitelstvu. Je-li starosta odvolán ze své funkce nebo se své funkce dobrovolně vzdal a není-li paralelně zvolen nový starosta, pak funkce starosty vykonává místostarosta, a to až do zvolení nového starosty. Funkce starosty se ujímá ten místostarosta, kterého povolalo zastupitelstvo obce k zastupování. Pokud se v obci nevyskytuje funkce místostarosty, pak pravomoc starosty přecházejí na některého z členů zastupitelstva.

Obecní úřad je vykonavatelem státní správy, pokud se jedná o obec s přenesenou působností. Ve skutečnosti tento orgán plní úkoly, které mu zadala buď rada obce, nebo obecní zastupitelstvo. Pokud má obec zřízené nějaké organizace, pak OÚ zde vystupuje jako řídicí orgán. Tvoří ho starosta, místostarosta, zaměstnanci či tajemník. Funkce tajemníka se povinně zřizuje pouze u obce s pověřeným obecním úřadem či obce s rozšířenou působností, ostatní obce si mohou zřídit danou funkci dobrovolně. (*Balík, 2009*)

Dále § 117 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích stanoví, že zastupitelstva obce jsou oprávněny vytvářet **kontrolní orgány a výbory**. Z tohoto paragrafu vyplývá, že zřízení těchto orgánů není pro zastupitelstvo povinností. Jedinou výjimkou je povinnost zastupitelstva zřídit finanční a kontrolní výbor. Pokud obec splňuje zákonem stanovené podmínky³, pak musí ještě zřídit i výbor pro národnostní menšiny. Tyto orgány plní především úlohy, které jim zastupitelstvo zadalo. Výbory se zodpovídají zastupitelstvu. Jedná se pouze o orgány, které plní především informační funkci, to znamená, že se zabývají sběrem potřebných dat a jejich pozdější analýzou.

³ Pokud na území obce žije podle posledního sčítání lidu více než 10 % občanů, kteří se hlásí k národnosti jiné než české.

Jedna ze základních povinností veřejné správy je dbát o blaho veřejnosti všude tam, kde soukromý sektor neexistuje. Aby územní samosprávné celky mohly tuto povinnost vykonávat, je žádoucí, aby jednotlivé orgány obce spolu vzájemně kooperovaly. Činnosti orgánů vybrané obce Hrádek a jejich vzájemná kooperace bude podrobněji rozepsána v kapitole 3.1.

2.1.4 Působnost obce

Kraje i obce jsou charakterizovány jako veřejnoprávní korporace, jejich znakem je širší míra samosprávy. To znamená, že tyto samosprávné celky hospodaří se svým vlastním majetkem, disponují vlastními příjmy a spravují vlastní rozpočet, pokud splňují všechny nároky zákona. V některých případech vykonávají kraje a obce i funkci státních orgánů. Z toho důvodu se působnost obcí člení na samostatnou působnost obcí a přenesenou působnost obcí.

Samostatná působnost obcí je popsána v § 35 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, z něhož vyplývá, že do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů, pokud tyto zájmy nejsou svěřeny zákonem do působnosti krajů. Limitovat působnost zde lze pouze zákonem. Státní orgány v tomto případě zasahují, jen v případech, kdy dochází jednáním obce k porušování zákona a tento zásah musí být v rozsahu, který stanoví zákon. (*Hendrych, 2009*) Stanovení přesné definice co je v zájmu obce a občanů je složité, proto se v tomto případě používá k upřesnění definice další zákony:

- zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích,
- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon),
- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech,
- zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně,
- zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb,
- a další.

Ze **samostatné působnosti obce** vyplývá samosprávě základní právo, a to je právo na vlastní majetek a právo na hospodaření podle vlastního rozpočtu. Neexistuje zde podřízenost obce odlišným orgánům. V této formě působnosti má veškerou moc zastupitelstvo obce.

Přenesená působnost je stav, ve kterém obec vykonává dle § 61 zákona o obcích různé záležitosti jménem státu ne svým vlastním. V těchto záležitostech musí orgány obce respektovat vůli státu (při výkonu této přenesené působnosti jedná obec ne ze své vlastní vůle, ale z vůle státu). Jinými slovy obec je v roli pomocníka státu při výkonu státní působnosti. Přenesenou působnost pro stát vykonávají výhradně orgány obce, které nejsou závislé na volbě občanů. Podle objemu výkonu přenesené působnosti se členění obce do tří kategorií.

Obec I. stupně mají na starosti vedení evidence obyvatel, starají se o průběh voleb v obci, zabezpečují a dbají na ochranu veřejného pořádku, mají možnost ukládání pokut za správní delikty atd. Základní činnosti obce s přenesenou působností prvního stupně je hospodaření obce a sestavování rozpočtu i závěrečného účtu. Na základě zvláštních zákonů mohou obce zřizovat zdravotnické zařízení či zřizovat jednotky dobrovolných hasičů. (*Provazníková, 2015*) Jinými slovy provádějí minimální rozsah státní správy.

Obce II. stupně jsou samosprávné celky s pověřenými obecními úřady. Obce v této kategorii považujeme za obec, jejíž OÚ kromě přenesené působnosti, která vyplývá ze základního rozsahu, vykonává i přenesenou působnost ve správním obvodu, která je určena vyhláškou Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb.⁴. Tento samosprávný celek zajišťuje různé záležitosti jako matriky, stavební úřady a další. V této kategorii jsou obce oprávněny rozhodovat ve správním řízení o právech v prvním stupni a zajišťovat volby do Parlamentu ČR, zastupitelstev krajů či obcí i volby do Evropského parlamentu.

Obce s **obecním úřadem s rozšířenou působností** řadíme do III. stupně obce. Obecní úřad vykonává další ve svěřeném rozsahu přenesenou působnost ve správním obvodu, jež je určena rovněž prováděcím právním předpisem. Obce zde mají dle § 66 zákona o obcích mimo jiné i tyto kompetence:

- evidence obyvatel, vedení registru obyvatel,
- vydávání řidičských, občanských průkazů a cestovních dokladů,

⁴ Jedná se o vyhlášku o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

- provozování živnostenského úřadu,
- poskytují sociálně právní ochranu dětí.
- a další.

Mimo jiné obce III. stupně zde vykonávají i činnosti, které vykonávají obce se základní přenesenou působností a obce s pověřeným obecním úřadem. (*Provazníková, 2009*).

Obec Hrádek svým jednáním spadá do kategorie **přenesené působnosti I. stupně**. Obecní úřad zde vykonává činnosti jako pronajímání bytových a nebytových prostor, přihlašování k trvalému pobytu popřípadě vyřizování ohlášení změny trvalého pobytu, určování popisných, orientačních a evidenčních čísel budov obcí, vybírání poplatků za užívání veřejných prostranství atd. Obec má rovněž zřízený sbor dobrovolných hasičů obce. Kromě těchto činností má Hrádek na základě vyhlášky č. 52/2008 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem, povinnost zpracovávat a předkládat požadované finanční vypořádání s těmito subjekty. V oblasti majetku má obec povinnost chránit majetek obce před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. Pokud obec disponuje nepotřebným majetkem, má možnost ho prodat nebo pronajmout. Nejbližší obec s rozšířenou působností a s pověřeným obecním úřadem se nachází v městě Jablunkov. Právě zde mohou zdejší občané přicházet v záležitostech jako změna příjmení, vyřizování oddacích listů či přihlašování nově narozených dětí. Pokud chtějí občané obce vyřídit záležitost se stavebním úřadem (stavební povolení) pak jsou povinni navštívit obecní úřad sousední obce Návsí. Nejbližší finanční a katastrální úřad se nachází v městě Trinci.

2.2 Definice základních pojmů účetnictví

Účetnictví je nástroj, který ve své podstatě slouží jako důvěryhodný zdroj informací o finančním stavu obce či hospodářském výsledku. Účetnictví představuje systém, ve kterém dochází ke zkoumání účetních proměnných. Mezi základní účetní proměnné řadíme majetek, pohledávky, vlastní kapitál, cizí kapitál, závazky, výnosy nebo náklady účetní jednotky. Všechny tyto jednotky mají jedno společné, lze je měřit pomocí jedné proměnné a tou jsou peněžní prostředky. Účetnictví je systém, který je založený na základních přesně stanovených principech a závazných zásadách.

2.2.1 Právní úprava obcí a její aplikace

Obec je dle zákona o účetnictví považována za účetní jednotku, která má vztah k veřejným rozpočtům. Organizace se vztahem k veřejným rozpočtům jsou jinak označovány jako **vybrané účetní jednotky**. Mezi další vybrané účetní jednotky se řadí organizační složky státu, státní fondy, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, zdravotní pojišťovny a příspěvkové organizace. Pro tento typ účetních jednotek platí speciální povinnosti, které jsou pro ostatní účetní jednotky nepovinné. Mezi základní legislativní normy specifikující tyto povinnosti, patří:

- *zákon č. 128/2000 Sb., o obcích,*
- *zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů,*
- *zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních samosprávných celků,*
- *zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí,*
- *zákon č. 320/2001 Sb. o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole),*
- *vyhláška 410 /2009 Sb. k provedení zákona o účetnictví pro některé vybrané účetní jednotky,*
- *vyhláška 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě,*
- *vyhláška 220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek,*

- *vyhláška 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků,*
- *České účetní standardy č. 701 – 710 pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu, které účtují podle vyhlášky 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů,*
- *a další.*

Na základě stanovených principů uvedených v zákoně č. 563/1991 Sb., o účetnictví je tento systém schopen poskytovat věrné a poctivé zobrazení skutečnosti. Mezi další charakteristiky účetnictví považujeme zaručení úplnosti, správnosti a průkaznosti veškerých poskytovaných informací. (Máče, 2012) Účetnictví plní mimo jiné i další významné funkce. Jako první stojí za zmínku funkce informační. Díky této funkci lze vyhledat údaje o plnění rozpočtu, o nakládání s majetkem o výši zdrojů a jiné. V dnešní době plní informace významnou roli v každodenním životě. A účetní informace netvoří výjimku, ba naopak, pro některé subjekty jsou tyto informace zcela zásadní. Jako příklad nám poslouží jednotlivá ministerstva, pod která spadají vybrané aktivity obce. Pokud by obec dostala dotaci ze státního rozpočtu na uspořádání akce v oblasti školství, pak zájemcem o účetní informace bude zcela určitě Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Mezi další odběratele informací je možno zařadit i jednotlivé orgány obcí. Jelikož ony zodpovídají za celkové hospodaření obce, je jejich povinností sledovat a kontrolovat, zda nedochází k porušování právních předpisů, zákona atd. Významnou roli ve skupině uživatelů účetních dat hrají i kontrolní orgány, kdy se jedná většinou o uživatele účetních informací z oblasti finanční a daňové správy. Dále je známo, že účetnictví plní funkci archivační. Podle znění § 31 zákona o účetnictví je nutnost uchovávat všechny účetní podklady, a to po dobu nejméně 10 let u účetní závěrky a výroční zprávy a 5 let u účetních dokladů a účetních záznamů.

Je nutno si uvědomit, že účetnictví by nemělo působit jako disciplína, které porozumí pouze účetní. Podstatným úkolem účetnictví je rozpoznávání vztahů a přiřazování jim určitých hodnot. Účetnictví územních samosprávných celků se řídí vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky (dále jen prováděcí vyhláška), v první řadě se však řídí zákonem o účetnictví č. 563/1991 Sb., ve kterém zní:

Předmět účetnictví

§ 2: „Účetní jednotky, které vedou účetnictví v plném rozsahu, nebo ve zjednodušeném rozsahu, účtují podvojnými zápisy o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků včetně dluhů a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření“.

V plném rozsahu znamená vést účetnictví a sestavovat účetní závěrky plně v souladu s ustanoveními uvedenými v zákoně. Účetní jednotky vedoucí účetnictví ve zjednodušeném rozsahu sestavují účtový rozvrh a mohou spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize, používají pouze rezervy a opravné položky dle zvláštních právních předpisů a sestavují účetní závěrku v takovém rozsahu, který je stanoven pro jednotlivé kategorie účetní jednotky (mikro, malá, střední, velká). Obec Hrádek dle § 9 odst. 3 a 4 zákona o účetnictví musí vést účetnictví v plném rozsahu. Ve zjednodušeném rozsahu vedou účetnictví pouze obcí zřízené příspěvkové organizace, tj. školy.

Účetní období

§ 3: „Účetní jednotky účtují podvojnými zápisy o skutečnostech, které jsou předmětem účetnictví, do období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisí; není-li možno tuto zásadu dodržet, mohou účtovat i v účetním období, v němž zjistily uvedené skutečnosti“.

Účetním obdobím je myšleno dvanáct nepřetržitě po sobě jdoucích měsíců, pokud není stanoveno jinak. Účetní období se buď shoduje s kalendářním rokem, nebo s hospodářským rokem. Znění textu uvedeného v odstavci 5 tohoto paragrafu stanoví, že územní samosprávný celek nemůže uplatnit hospodářský rok. Za účetní období vykazuje účetní jednotka informace v účetní závěrce. Vykazované informace vznikají z předpokladu, že účetní jednotka dodrží tzv. princip going-concern⁵, který představuje předpoklad pokračování subjektu ve své činnosti.

Povinnosti při vedení účetnictví

§ 4 odst. 8: „Účetní jednotky jsou povinny dodržovat při vedení účetnictví zejména směrnou účtovou osnovu, uspořádání a označování položek účetní závěrky a konsolidované účetní závěrky... a ostatní podmínky vedení účetnictví stanovené prováděcími právními předpisy“.

⁵ Going-concern jinými slovy zásada neomezené doby trvání, představuje základní účetní zásadu, která vychází z předpokladu, že účetní jednotka nemá v úmyslu přistoupit k likvidaci nebo zrušení

Všechny účty, které účetní jednotka používá, musí být vedeny v účtovém rozvrhu, musí být zároveň vedeny i v rámci řádných účetních knih (analytické v analytických knihách účtů, syntetické v hlavní účetní knize a podrozvahové v podrozvahové evidenci).

Dále zákon o účetnictví stanovuje v:

§ 4 odst. 9: „Účetní jednotky jsou povinny vést jedno účetnictví za účetní jednotku jako celek“.

§ 4 odst. 12: „Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví v peněžních jednotkách české měny“.

§ 4 odst. 13: „Účetní jednotky jsou povinny vést účetnictví v českém jazyce“.

Všechny tyto a ještě další povinnosti jsou podrobněji popsány v zákoně o účetnictví. Pokud se v účetnictví vyskytnou závazky, obchodní podíly nebo cenné papíry v cizí měně, jsou účetní jednotky povinny použít v účetnictví kromě domácí měny i měnu cizí.

V případě prodeje majetku se účetní jednotka řídí ustanoveními týkající se oceňování. Pokud se územní samosprávný celek rozhodne k prodeji pohledávek, dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku, drobného dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku či dlouhodobého finančního majetku, musí tyto položky přecenit na **reálnou hodnotu**. Obce se v případě oceňování řídí § 24 až § 28 zákona a ustanoveními uvedenými v prováděcí vyhlášce. V otázce **bezúplatného plnění** se řídí územní samosprávné celky § 25 odst. 6, ve kterém stojí, že v případě výpůjček, bezúplatného převodu nebo přechodu majetku mezi vybranými účetními jednotkami, účetní jednotka ocení majetek ve stejné výši, jako účetní jednotka, která o tomto majetku účtovala naposled.

Kromě uvedeného zákona a vyhlášky se územní samosprávné celky mohou řídit i Českými účetními standardy (dále jen ČÚS) **č. 701 – 710** pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu, které účtují podle vyhlášky č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Účetní standardy představují určitá pravidla, kterými se řídí účetní jednotky při vedení účetnictví a sestavování závěrky. V případě ostatních účetních jednotek záleží na jejich uvážení, zda budou postupovat podle standardů. Vybrané účetní jednotky však tuto volbu dle **§ 36 odst. 1** zákona o účetnictví nemají a jejich povinností je vždy podle standardů postupovat.

2.2.2 Účtová osnova

Veškeré informace týkající se obsahového vymezení položek aktiv, pasiv, nákladů, výnosů, účetních metod, způsobů oceňování či závazné vzory pro sestavení částí účetní závěrky jsou obsaženy ve **vyhlášce č. 410/2009 Sb.** Podle této vyhlášky se řídí účetní jednotky, které jsou klasifikovány jako územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, příspěvkové organizace, státní fondy nebo i organizační složky státu.

Účetnictví obcí a účetnictví podnikatelů se od sebe odlišují určitými specifickými jevy. Jeden z hlavních rozdílů je ten, že obec hospodáří podle rozpočtu, který musí být schválen zastupitelstvem, zatímco podnikatelé si nemusí s rozpočtem lámat hlavu. Výsledkem účetní reformace v roce 2010 bylo částečné přiblížení účetních principů v účetnictví obcí a podnikatelských subjektů. Obsahem reformace byla mezi jinými i změna účtové osnovy. Důsledkem této reformy byla změna v zařazení nákladových a výnosových účtů územních samosprávných celků. Nákladové účty obce tak již spadají pod účetní skupinu 5 a výnosové účty pod skupinu 6. **Náklady** představují určitou oběť, kterou se účetní jednotka rozhodla podstoupit, aby vyrobila určitý statek. Jinými slovy jsou náklady peněžní vyjádření spotřebovaných výrobních faktorů. Na druhou stranu **výnosy** představují peněžní vyjádření výstupů výroby nebo peněžní vyjádření výsledků hospodaření podniku. Pokud odečteme náklady od výnosů, obdržíme **výsledek hospodaření**. Vyjde-li pozitivní rozdíl, dosahuje účetní jednotka zisku. Zisk lze chápat jako výsledek toho, co podnik díky své činnosti vytěžil z vloženého kapitálu. V případě záporného výsledku hovoříme o ztrátě.

Dalším specifikem je třídění peněžních operací podle hledisek. Územní samosprávné celky musí při zaúčtování účetních případů počítat s rozšířením, jedná se o rozšíření o tzv. **rozpočtovou skladbu**. Rozpočtová skladba představuje systém jednotného třídění příjmů a výdajů územního samosprávného celku. Díky tomuto značení dochází ke sledování čerpání finančních prostředků rozpočtu na různé účely. Mimo jiné se díky tomuto třídění sleduje plnění státního rozpočtu a čerpání rezervního fondu organizačních složek státu. Kromě územních samosprávných celků musí toto členění, vycházející z vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb. o rozpočtové skladbě, dodržovat všechny organizační složky státu.

Rozpočtová skladba obsahuje toto výdajové a příjmové třídění:

- **odpovědnostní třídění (kapitolní třídění)**, zde se třídí příjmy a výdaje státního rozpočtu. Člení se zde podle kapitol, pro obec je však toto členění nepovinné,
- **druhovité třídění**, z tohoto hlediska se člení operace podle příjmových a výdajových druhů. Obec zde k členění operací používá kód, který se skládá ze čtyř čísel. První číslo označuje třídu, tj. zda se jedná o příjem či výdaj (1 – daňové příjmy, 5 – běžné výdaje), druhé číslo označuje konkrétnější skupinu položek (11 - Daně z příjmů, zisku a kapitálových výnosů),
- **odvětvové třídění**, zde se určuje, do jaké oblasti daná operace spadá a jakou má funkci. Díky tomuto třídění lze zjistit, do jaké sféry směřuje převážná většina obecních prostředků. I zde je čtyřmístný kód, kde např. skupina 1 označuje odvětví *Zemědělství a lesní hospodářství*, skupina 6 - *Všeobecná veřejná správa a služby*,
- **konsolidační třídění**, členění operací probíhá pomocí třímístného kódu, díky kterému lze kategorizovat operace pro potřeby konsolidace,
- **a další.**

Směrná účtová osnova je členěna na účtové třídy, účtové skupiny a syntetické účty. Závaznou strukturu uspořádání účtové osnovy čerpají územní samosprávné celky z přílohy č. 7 vyhlášky 410/2009 Sb. Na základě směrné účtové osnovy jsou účetní jednotky povinny sestavit účtový rozvrh, ve kterém budou uvedeny veškeré potřebné účty k zaúčtování všech účetních případů a k sestavení účetní závěrky. Specifikum účtové osnovy pro územní samosprávné celky je povinnost zachování třístupňové úrovně. Důvodem je snaha o zachování srovnatelnosti účtování účetních jednotek. Veškeré potřebné informace o třídění příjmů a výdajů veřejné správy jsou obsaženy ve vyhlášce o rozpočtové skladbě č. 323/2002 Sb. Výše zmíněné členění je úzce spjato s účetními specifikacemi jednotlivých operací. V Tab. 2.3 je uveden vzor účtování územních samosprávných celků, kdy účetní jednotka provádí předpis a úhradu pojištění veškerého majetku obce.

Tab. 2.3 Příklad účtování územních samosprávných celků (v Kč)

Popis příkladu	Částka	Paragraf	Položka	MD	D
Předpis závazku za pojistné	50 000			549	321
Úhrada pojistného	50 000	6320	5163	321	231

Zdroj: Vlastní zpracování

Územní samosprávné celky ve svém účetnictví používají kromě klasických účetních indikátorů i označení **paragraf** a **položky**. Dle § 1 vyhlášky č. 323/2002 Sb., jsou jejich názvy závazné a účetní jednotka je nemůže změnit ani upravit. Pomocí paragrafu (odvětvového třídění) můžeme zjistit, k jakému účelu slouží daná činnost. Toto odvětvové členění se používá u většiny výdajových a příjmových položek, kde na straně Dal, vystupují položky ze skupiny 21 - *Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem*, 22 - *Přijaté sankční platby a vratky transferů*, 23 - *Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy*, 31 - *Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy* a další. V našem případě paragraf 6320 označuje výdaj, který spadá do oblasti *Pojištění funkčně nespecifikované*. Pomocí položky (druhového členění) zjistíme o jaký druh příjmů či výdajů se jedná. Položka 5163 představuje výdaj (5xxx), který spadá do skupiny *Neinvestiční nákupy a související výdaje* (51xx) a podskupiny *Nákup služeb* (516x). Konkrétní položka 5163 nese oficiální název - *Služby peněžních ústavů* např. banky, spořitelny, pojišťovny, směnárny a jiné.

2.2.3 Účetní závěrka

Účetní závěrka je definována v § 18 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a v navazující na daný zákon vyhlášce č. 410/2009 Sb. Oba předpisy stanoví, že účetní závěrku tvoří tyto výkazy:

- rozvaha (balance),
- výkaz zisku a ztráty,
- příloha,
- přehled o peněžních tocích a
- přehled o změnách vlastního kapitálu.

Prováděcí vyhláška v § 4 říká, že **rozvaha** v sobě zahrnuje položky majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv. Závazné uspořádání a označení jednotlivých položek a jejich součtů čerpá účetní jednotka z přílohy č. 1 této vyhlášky. Dále se tato vyhláška v § 5 zabývá **výkazem zisku a ztráty**, kde stanoví, že pomocí výkazu účetní jednotka vykazuje konečné zůstatky nákladových a výnosových syntetických účtů. Výkaz zisku a ztráty v sobě zahrnuje rovněž výsledek hospodaření před i po zdanění. Při sestavování **přílohy** se řídí obec závazným vzorem v oblasti tabulek, který je uveden v příloze č. 2 prováděcí vyhlášky.

Sestavování **přehledu o peněžních tocích i přehledu o změnách vlastního kapitálu** je pro vybrané účetní jednotky závazné pokud za dva bezprostředně po sobě jdoucí účetní období splní 2 kritéria. Kritéria zní – celková výše aktiv větší než 40 mil. Kč, roční úhrn čistého obrátu větší než 80 mil. Kč. Obec Hrádek překračuje pouze jednu podmínku, a tou je celková výše aktiv. V roce 2014 celková výše aktiv činila 71 mil. Kč, v následujícím roce 77 mil. Kč.

Pokud by účetní jednotka byla stále na pochybách jak vybrané výkazy sestavovat, může vždy čerpat z prováděcí vyhlášky, která stanoví veškeré pokyny pro sestavování vyžadovaných výkazů. Je však důležité si uvědomit, že výkazy podnikatelských subjektů a výkazy obcí nemají identickou podobu. Rozvaha územních samosprávných celků (dále jen ÚSC) v aktivech například nezahrnuje položku 026 - *Základní stádo a tažná zvířata* a naopak obsahuje položku drobný dlouhodobý hmotný i nehmotný majetek. A v pasivech ÚSC vykazují položku fondy na účtu 419. Zásadní rozdíl při sestavování Výkazu zisku a ztráty (dále jen VZZ) ÚSC spatřujeme již v jeho struktuře. Dle prováděcí vyhlášky sestavují vybrané jednotky VZZ obdobně jako podnikatelské subjekty, s tím rozdílem, že ÚSC musí běžné náklady a výnosy rozdělovat mezi hlavní a hospodářskou činnost. Kromě toho musí obec při sestavování výkazů zároveň dbát na dodržování podrobného členění finančních účtů.

Zvláštností v případě účetních závěrek obcí a dalších vybraných jednotek je **schvalování účetních závěrek**. Tento postup se řídí vyhláškou č. 220/2013 Sb., o požadavcích na schvalování účetních závěrek některých vybraných účetních jednotek, která stanoví:

§ 4: „Dotčená účetní jednotka zajistí přípravu a předložení podkladů pro schvalování účetní závěrky schvalujícímu orgánu přehledným způsobem, který umožní zejména efektivní posouzení úplnosti a průkaznosti účetnictví a vyhodnocení předvídatelných rizik a ztrát ve vztahu k věrnému a poctivému obrazu předmětu účetnictví a finanční situaci účetní jednotky“.

Schvalování účetní závěrky provádí schvalující orgán, jímž je zpravidla nejvyšší kolektivní orgán nebo nejvyšší kontrolní orgán. Přehled orgánů, které mohou schvalovat účetní závěrku vybrané účetní jednotce je uveden v Tab. 2.4. Tabulka vychází z údajů uvedených v zákoně o obcích.

Tab. 2.4 Schvalující orgány účetních závěrek

Účetní jednotka	Schvalující orgán
Obec	Zastupitelstvo § 84 odst. 2 písm. b)
Dobrovolný svaz obcí	nejméně tříčlenný orgán § 50 odst. 2 písm. c)
Příspěvková organizace zřízená obcí	Rada obce § 102 odst. 2 písm. q) pokud neexistuje tento orgán, závěrku schvaluje zastupitelstvo

Zdroj: zákon č. 128/2000 Sb., vlastní zpracování

Účetní závěrka, která má být schválená, musí být sestavena k rozvahovému dni. Pojmem **rozvahový den** se zabývá § 19 odst. 1 zákona o účetnictví, který definuje tento den, jako den, v němž dochází k uzavírání účetních knih. Aby mohl schvalující orgán účetní závěrku schválit, je potřeba, kromě účetní závěrky, rovněž poskytnout i další podklady potřebné pro tento proces. Vhodným podkladem je například inventarizační zpráva, na jejímž základě může příslušný orgán zkontrolovat správnost a pravdivost vykazovaných údajů. V případě inventarizace se vybrané účetní jednotky řídí ustanoveními uvedenými ve **vyhlášce 270/2010 Sb., o inventarizaci majetku a závazků**. Inventarizace představuje souhrn činností, pomocí kterých se zjišťuje skutečný stav majetků a závazků popřípadě vzniklých rozdílů. Vyhláška umožňuje provádět dva způsoby inventarizace, a to fyzickou nebo dokladovou. Dále tato vyhláška stanovuje soupis všech inventarizačních činností, informace o inventarizační komisi či plán prováděných inventur.

Má-li účetní jednotka k dispozici zprávu auditora o výsledku **přezkoumání hospodaření**⁶, je tento materiál poskytnut rovněž jako podklad. Předmětem přezkoumání jsou dle § 2 zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, údaje o ročním hospodaření územních celků, které tvoří součást závěrečného účtu. Jedná se o přezkoumání skutečností v oblasti plnění příjmů a výdajů rozpočtu či finančních operací spojených s tvorbou peněžních fondů. Při provádění přezkoumání se kontrolori zaměřují i na operace spojené se státním rozpočtem, rozpočtem krajů či rozpočtem jiných obcí.

⁶ Podle ustanovení zákona č. 323/2001 Sb., o finanční kontrole nemají obce povinnost ověření účetní závěrky auditorem.

Nedílnou součástí přezkoumání je i zjišťování, zda účetní jednotka dodržuje povinnosti vyplývající z právních předpisů. Starosta obce má povinnost objednat přezkoumání hospodaření u příslušného krajského úřadu nebo auditora nejpozději do 30. června každého kalendářního roku. Jelikož kontrolu provádí nezávislé orgány, je přezkoumání hospodaření považováno za formu vnější kontroly.

Územní samosprávný celek se řadí mezi orgány, které jsou součástí veřejného systému a disponují s veřejnými prostředky. Z toho důvodu je jejich povinností se řídit i zákonem č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů. Obsahem **finanční kontroly** je pomocí kontrolních orgánů zjišťovat skutečnosti v hospodaření s veřejnými prostředky. Pomocí této kontroly se rovněž snaží stát zabránit únikům veřejných prostředků či jejich nesprávnému vynakládání. Kontrola je zde prováděna nepřetržitě, tj. před každým poskytnutím veřejných prostředků i v průběhu jejich vynakládání. Finanční kontrole v obci Hrádek podléhají příspěvkové organizace, jejichž zřizovatelem je samotná obec, která zde vystupuje v roli kontrolora.

Vyhláška č. 220/2013 Sb. v § 28 stanovuje, že veškeré činnosti spojené s účetní závěrkou by měly být naplánované tak, aby účetní závěrka mohla být a byla schválena nejpozději do šesti měsíců ode dne, ke kterému se účetní závěrka sestavuje. Pokud je závěrka sestavena k 31. 12. pak schválení musí proběhnout **nejpozději do 30. června** příštího roku. Nastane-li situace, že závěrka nebude schválena, a to z důvodu závažných chyb, nezachycení věrnosti či neobdržení všech požadovaných podkladů, musí zajistit dotčená účetní jednotka nápravu zjištěných skutečností. Po sjednané nápravě je účetní závěrka znovu předložena schvalovacímu orgánu k dalšímu schválení.

2.2.4 Otevírání a zavírání účetních knih

Při otevírání a zavírání účetních knih se územní samosprávné celky řídí ustanoveními uvedenými v § 17 zákona o účetnictví. Zákon vymezuje, k jakému dni může dojít k otevírání a zavírání účetních knih.

Na základě ustanovení v ČÚS č. 702 se pro **otevírání účetních knih** se používá účet 491 – *Počáteční účet rozvážný*. Účetní knihy se otevírají pomocí účetních zápisů. Počáteční stavy účtů pasiv se zapisují na vrub účtu 491 ve prospěch příslušných účtů pasiv. Zápis

počátečního stavu aktiv se provádí opačným zápisem, tzn. ve prospěch účtu 491 a na vrub příslušných aktivních účtů. Stav jednotlivých položek v rozvaze vykazovaných na účtu *Počáteční účet rozvážný* musí navazovat na stav jednotlivých položek vykazovaných v rozvaze minulého účetního období na účtu 492 – *Konečný účet rozvážný*. Pokud obec v minulém účetním období vykazovala zisk, pak je tento stav při otevírání účtů hlavní knihy zaúčtován ve prospěch účtu 431 – *Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení* a zároveň na vrub účtu 491. V případě ztráty je zápis opačný, to je na vrub účtu 431 a ve prospěch účtu 491.

Stěžejními kroky při **uzavírání účetních knih** je zjištění obrátů syntetických, analytických a podrozvahových účtů na straně Má dáti a Dal. Dále se zjišťuje konečné zůstatky aktivních i pasivních účtů, nákladů i výnosů. Nedílnou součástí uzavírání je zjištění základu daně z příjmů a výpočet případné daňové povinnosti za příslušné účetní období. Nákladové a výnosové účty se převádí na účet 493. Na základě údajů na účtech 492 a 493 – *Výsledek hospodaření běžného účetního období* je sestavena účetní závěrka. Při uzavírání knih se postupuje v několika krocích obdobně jako u otevírání účetních knih.

2.2.5 Majetek obce a její fondy

Hospodaření s majetkem má obec ve vlastní kompetenci, nemusí zde dodržovat pokyny vyšších celků veřejné správy, musí se však řídit ustanoveními uvedenými v zákonech. Základní ustanovení zákona o obcích uvádí: „*Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonom vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku.*“ (hlava 2, díl 2, § 38). Každá obec by si měla stanovit, který majetek je pro fungování obce nezbytný, a který naopak ne. Za nezbytný majetek obce považujeme takový majetek, který slouží k výkonu správní funkce obce. Každá obec má své specifické potřeby, proto by se každá obec měla rozhodnout, v jakém rozsahu bude disponovat s majetkem. Musí dbát na to, aby pomocí vlastního majetku dokázala poskytovat služby a provádět různé činnosti, vyplývající z povinností obcí, v co nejvyšší kvalitě. Majetek obce zachycuje účetní jednotka na straně aktiv.

V oblasti fondů se územní rozpočty řídí ustanoveními uvedenými v zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Z § 5 zákona vyplývá možnost zřizování **peněžních fondů**, buď pro konkrétní účely, nebo i bez účelového zaměření. Zdrojem pro vytváření těchto fondů mohou být zisky z hospodaření minulých let, příjmy běžného účetního období, které není účetní jednotka povinna použít v daném období nebo uskutečněné převody peněžních prostředků z rozpočtu obce. Konkrétně však neexistuje žádná vyhláška zabývající se financováním a používáním fondů, která by se přímo vztahovala na obce.

Obec Hrádek má v současnosti vytvořený **sociální fond a fond rozvoje bydlení**. Podmínky a pravidla používání, financování a specifikování cílové skupiny příjemců peněžních prostředků z tohoto fondu si obec stanovila sama. Zřizování a účtování fondů se řídí podle zákona o účetnictví, § 27 vyhlášky č. 410/2009 Sb., a ČÚS č. 704. V účetní osnově jsou fondy zachyceny ve skupině účtu 41 – *Fondy účetní jednotky*.

2.3 Hospodaření obce

Do samostatné působnosti obce patří dle zákona o obcích především záležitosti týkající se hospodaření obce. Platí, že to co spadá do samostatné působnosti obce, už není řízeno pokyny vyšších stupňů veřejné správy. V Ústavě České republiky (dále jen ČR) lze nalézt primární principy hospodaření obce. Podle této ústavy mohou obce vlastnit majetek a hospodařit podle vlastního předem schváleného rozpočtu.

Pojem hospodaření představuje dokonalé dodržování právních předpisů. Hlavní principy finančního hospodaření v sektoru nevýdělečných subjektů jsou, založeny na zásadě 3E tj., Economy, Efficiency a Effectiveness. Někdy se tyto tři ukazatele považují za ukazatele výkonnosti organizace. (*Provazníková, 2016*)

Economy jinak řečeno hospodárnost. V tomto principu se snaží obec vynaložit co nejméně finančních prostředků za podmínky, že nebude narušena kvalita poskytovaných služeb. Jinými slovy jde v tomto principu o schopnost vykonávat věci levně. **Efficiency** je kritérium, které hodnotí účinnost neboli efektivnost dosahovaných výsledků. Tento princip slouží pro porovnání a zhodnocení vstupů a výstupu, jejímž výsledkem je zjištění, zda jsou věci praktikovány správnou cestou.

Effectiveness představuje kritérium, které slouží obci k tomu, aby zjistila, zda dosahuje požadovaných cílů a výstupů. Pomocí této zásady docílíme toho, aby byly provedeny pouze takové kroky a operace, které skutečně provedeny být měly.

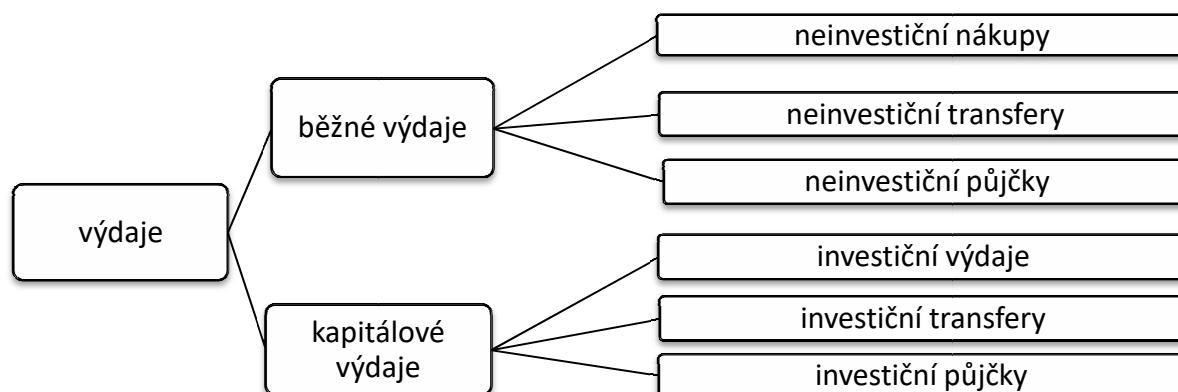
Při hodnocení jednotlivých pohledů hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti musíme mít na paměti, že je nezbytné tyto hlediska zkoumat komplexně. Měli bychom se vyvarovat situace, ve které dojde ke zkoumání pouze hospodárnosti nebo účelnosti. Jinými slovy, měli bychom se vyvarovat situace, ve které použijeme nekomplexní hodnocení. Pokud bychom zkoumali pouze účelovost a nebrali zřetel na další hlediska, pak posuzované činnosti by sice přinesly požadovaný účel či výsledek, ale zdroje použité pro dosažení tohoto výsledku by nemusely být vynaloženy hospodárně a efektivně. (Otrusínová, Kubičková, 2011)

Novela zákona č. 218/2000 Sb.⁷, o rozpočtových pravidlech stanoví, že každá obec a dobrovolný svazek obcí musí mít u České národní banky **zřízen účet**. Účet bude sloužit pro příjem dotací a návratných finančních výpomocí plynoucích ze státního rozpočtu, státních fondů a Národního fondu.

Obec hospodaří s tzv. **veřejnými prostředky**. Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů stanoví, že pod pojmem veřejné prostředky si představujeme veřejné příjmy a výdaje, věci, majetková práva patřící státu nebo jiné právnické osobě (obce, kraje aj.). Každá obec obdrží ze státního rozpočtu částku na plnění úkolů. Jedná se pouze o příspěvek, z čehož vyplývá, že tato částka nepokryje veškeré náklady, které z této činnosti plynou. Použití těchto prostředků účelově a hospodárně bude záležet na orgánech obce (zastupitelstvo či rada obce), jež mají možnost rozhodnout o jejich užití. Zbytek nepokrytých nákladů z příspěvku hradí obec z obecního rozpočtu. Orgány obce musí skloubit jak využití prostředků v souladu s požadavky zákonodárce, tak využití prostředků pro uspokojení potřeb občanů. **Příjmy** jako ekonomický pojem, vyjadřují jakýkoliv příjem finančních prostředků. Příjmy obce rozdělujeme do dvou základních skupin, a to příjmy vlastní, které jsou tvořeny z běžných příjmů a kapitálových příjmů, a přijaté dotace. Analýze a popisu vlastních příjmů obce se blíže věnuje kapitola 3.2, problematice transferů je vyznačena samostatná kapitola. Opakem příjmů jsou výdaje. **Výdaje** představují úbytek peněžních prostředků obce. Pro lepší představu obecních výdajů je na obrázku 2.2 znázorněno druhové členění výdajů, podle kterého se řídí analýza výdajů obce Hrádek za rok 2014 a 2015 v kapitole 3.

⁷ účinnost novelizace je stanovena od počátku roku 2013, tedy od 1. ledna.

Obrázek 2.2 Výdaje obce

Zdroj: Provazníková, 2009, s. 117

Podle druhového členění rozpočtové skladby se **příjmy** vyskytují v účtové třídě 1 až 4 a **výdaje** v účtové třídě 5 a 6. Obsahem 5 třídy jsou běžné výdaje, které se dále člení na neinvestiční nákupy, neinvestiční transfery a neinvestiční půjčky. Pojem neinvestiční výdaj znamená výdaj, který je vynaložen ne z důvodu investičního záměru (nákup majetku), ale z důvodu pořízení věcí provozního charakteru. Neinvestiční výdaje v sobě zahrnují výdaje jako platby za provedenou práci, povinné pojistné placené zaměstnavatelem a výdaje za služby a zboží, které mají neinvestiční charakter. Pod neinvestiční transfery spadají výdaje vynaložené na účely povahově odpovídající dotacím a příspěvkům mimo rozpočtovou jednotku. Poslední z běžných výdajů jsou neinvestiční půjčky, které jsou poskytovány jiným subjektům na neinvestiční záměry. Kapitálové výdaje, zachycované v účtové třídě 6, zahrnují investiční výdaje, které jsou spojeny s nákupy investičního charakteru. Investiční transfery a investiční půjčky mají stejný obsah jako neinvestiční výdaje tohoto druhu s rozdílem vynaloženého charakteru výdajů.

V případě **nákladů a výnosů** však toto členění neplatí. Územní samosprávné celky vykazují náklady a výnosy na účtových třídách 5 a 6 obdobně jako podnikatelské subjekty. Ve VZZ jsou tedy náklady vykazovány na syntetických účtech začínajících 5 a výnosy na syntetických účtech začínajících 6.

3 Charakteristika obce a analýza příjmů a výdajů v letech 2014 a 2015

Tato kapitola je věnována podrobné charakteristice zkoumané obce Hrádek, jakož i podrobné analýze příjmů a výdajů v letech 2014 a 2015. První část této kapitoly je zaměřena na vznik, působnost, majetek a další záležitosti týkající se obce Hrádek. Pro komplexní zhodnocení obce je využito metody PESTLE. Dále je zde poskytnut přehled o jednotlivých položkách rozpočtu obce tříděného dle druhového i odvětvového členění. Pro potřeby analýzy a následného vyhodnocení jsou údaje uváděny v tabulkách v Kč a v procentech. Údaje pro zpracování analýzy jsou čerpány z interních podkladů obce Hrádek.

3.1 Charakteristika obce Hrádek

Počátky obce se datují již v první polovině 12. století. Název Hrádek je odvozen od hradu, jenž byl v roce 1119 založen právě na území současné obce. Tento hrad měl v tehdejší době za úkol varovat knížete před vpádem Uhrů na jeho území. Od roku 1583 se ve všech oficiálních zmínkách o obci vyskytuje označení obec **Hrádek**. Dobré a strategické postavení obce lákalo osadníky z širokého okolí. Z historických pramenů vyplývá, že za času panování Habsburků na českém území žilo na terénech obce přibližně 900 obyvatel. Aktuální počet obyvatel v roce 2015 činil 1 841 osob, z toho 895 mužů a 946 žen. Na základě informací zpracovaných Ministerstvem pro místní rozvoj ČR se v daném roce v obci narodilo 19 miminek, přistěhovalo 50 lidí a míra nezaměstnanosti místního obyvatelstva dosahovala 4,37 %.

Obec Hrádek se nachází ve východní části Moravskoslezského kraje blízko polských a slovenských hranic. Hrádek se rozkládá na 978 ha v nadmořské výšce 353 metrů. Atraktivita horského a klidného prostředí zde láká cestovatele z různých krajin. Mezi zajímavá a turisticky lákavá místa řadíme okolní horské štíty Filipka, Čantoryje, Javorový vrch či Trojmezí obcí Hrádek, Nýdek a Návsí a další. Pro lyžaře se nabízí možnost využití jak místních a okolních sjezdovek, tak i zahraničních (Polsko, Slovensko). Obec láká turisty rovněž kvalitními ubytovacími službami v areálech Zahradní restaurace Belko, Budova Církve bratrské či chata Hrádek.

Starostou obce je již podruhé zvolen pan **Robert Borski**, ve funkci místostarosty působí Ing. Martin Byrtus, který je zároveň spolu se starostou i členem rady obce. V roce 2009

se tehdejší starosta pan Tomčala, který zastával post starosty 11 let, zřekl svého postu. Zastupitelstvo tak muselo rok před komunálními volbami zvolit nového starostu. Nově zvoleným starostou byl právě Robert Borski. Zastupitelstvo obce Hrádek má 15 členů, obec má kromě zastupitelstva zřízené i další orgány. Mezi další zřízené orgány patří rada obce, kontrolní výbor, finanční výbor, menšinový výbor a komise pro výběrová řízení.

Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření obce s majetkem a finančními prostředky popřípadě plní další úkoly, které mu svěřilo zastupitelstvo. Tento orgán je považován za orgán zastupitelstva nikoliv obce a v současnosti má 3 členy. Stížnosti občanů může finanční výbor vyřizovat až na požádání zastupitelstva. V obci Hrádek se finanční výbor zabývá navrhováním vhodného využití finančních prostředků, tj. sestavováním návrhu rozpočtu a rozpočtového výhledu. Nedílnou součástí činností je rovněž projednávání zprávy o přezkoumání hospodaření.

Dalším tříčlenným orgánem je **kontrolní výbor**, který kontroluje usnesení zastupitelstva a rady obce. Nedílnou součástí činností je i kontrola dodržování právních předpisů dalšími orgány. V roce 2014 byly provedeny výborem 2 kontroly. Výsledkem kontrol bylo zjištění plnění usnesení a případných chyb. Kontrolní orgán zjistil, že všechna usnesení jsou řádně plněna, ale chybí v nich určité náležitosti, které je nutno opravit a doplnit.

Náplní **menšinového výboru** je řešení otázek týkajících se národnostních menšin žijících na území obce Hrádek. Dále obhajování jejich práv a vytváření prostoru k uskutečňování jejich zájmů. V roce 2015 zpracoval výbor zprávu, jenž slouží pro vyplnění dotazníku pro sekretariát Rady vlády, o aktuální situaci národnostních menšin. Největší národnostní menšinu v Hrádku tvoří Poláci, Slováci a Romové. Z dotazníku vyplynulo, že i přes veškerou snahu začlenit tuto skupinu lidí do života obce, přetrvává v některých občanech vůči nim stále nevraživost. Snahou výboru je proto docílit zmírnění negativního postoje vůči národnostním menšinám žijících na území obce.

Celé vedení obce sídlí na obecním úřadě, který se nachází v centru obce v budově s č. p. 352. Kromě obecního úřadu se v budově nachází i obecní knihovna a veřejný internet, ordinace zubního lékaře, dětská lékařka, pošta, kadeřnictví a v přízemí obchod nákupního řetězce Hruška. Účetní hodnota obecního úřadu je vyčíslena ve výši 16 mil. Kč.

Pro účely bližšího seznámení s obcí je použita metoda PESTLE, na jejímž základě bude provedena strategická analýza okolního prostředí obce. Jednotlivá písmena charakterizují vnější faktory:

- P - popis současného a potencionálního působení politických účinků,
- E - vystihuje působení místní, státní popřípadě celosvětové ekonomiky,
- S - zahrnuje popis sociální a kulturní oblasti a jejich vlivy,
- T - výčet technické vybavenosti obce a dopady technického pokroku,
- L - seznam místní, národní i mezinárodní legislativy,
- E – problematika životního prostředí a způsoby jejího řešení.

P - politické

Členové rady a zastupitelstva jsou zároveň i členy těchto volebních stran: SNK Hrádek – náš domov, Coexistentia, ČSSD a Sdružení nezávislých kandidátů. Jednotliví členové zastupitelstva plní současně i funkci důvěrníka pro jednotlivé části obce (Gabryše, Dědina, Martynky, Grůň, Rovně, Záplotí, Chodury-Samce, Bařiny, Lyngi, U pily, Chalupňoki-Haže, Polyniska, Kempčice a Pod vilou).

Zvolen do funkce starosty na volební období 2014 – 2018 byl již podruhé za sebou pan Robert Borski ze strany SNK Hrádek – náš domov. Ze stejné strany je i nově zvolený místostarosta Ing. Martin Byrtus.

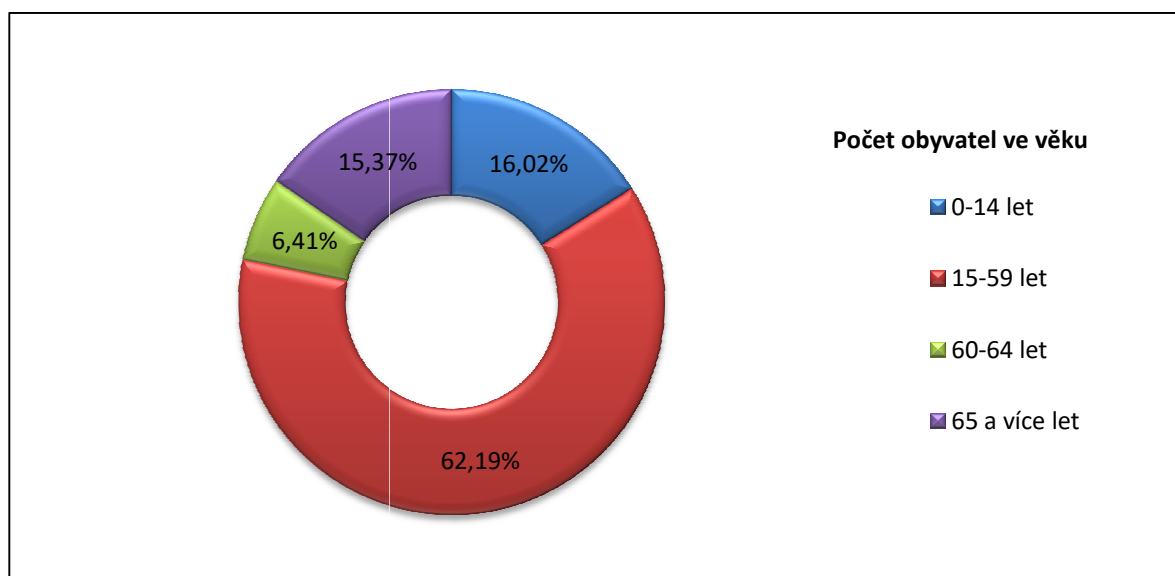
E - ekonomické

Obec nebyla založena za účelem zisku, přesto však provádí veškeré operace s vysokou hospodárností. Obec je zřizovatelem dvou základních a mateřských škol, kterým poskytuje příspěvek na provoz škol z rozpočtu obce. ZŠ Hrádek sídlí v budově č. p. 144. Kromě této školy má obec ve vlastnictví i budovu s č. p. 77, v níž sídlí Základní škola s polským jazykem vyučovacím a budovu s č. p. 170 Mateřské školy s polským jazykem vyučovacím. Kromě toho obec vyvíjí aktivitu i v bytovém hospodářství, kde má ve vlastnictví nemovitost č. p. 251. Jedná se o rodinný dům, ve kterém měla v minulosti sídlo pošta. Po celkové rekonstrukci zde obec zřídila 4 byty, které pronajímá. Všichni nájemníci platí nájemné spolu s poskytovanými službami (vodné, stočné atd.) správci těchto bytů, kterým je realitní kancelář v Třinci s. r. o.

S – sociální

Z hlediska demografické struktury obyvatelstva bylo v roce 2015 na území obce Hrádek evidováno 16,02 % obyvatel ve věku 0 – 14 let, 62,19 % ve věku 15 – 59 let a 6,41 % ve věku 60 – 65 let. Třetí nejpočetnější věkovou kategorii představuje v obci obyvatelstvo ve věku 65 a více, a to 15,37 %. V roce 2015 bylo registrováno na území obce 1 841 obyvatel. Graf 3.1 znázorňuje věkovou strukturu obyvatelstva v obci Hrádek.

Graf 3.1 Počet obyvatel v Hrádku v roce 2015

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, vlastní zpracování

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR provedlo v roce 2015 analýzu, která uvádí, že saldo migrace je 8, z čehož vyplývá, že počet přistěhovaných je o osm jednotek větší než počet vystěhovaných.

Oblast sociální pomoci je v obci velice podporovaná, kromě toho, že obec nabízí zápujčku z Fondu rozvoje bydlení na opravy, modernizaci a rekonstrukci, přispívá rovněž i na provoz služby sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi pro oblast Třinec a Jablunkov poskytované Slezskou diakonií. Obec nezapomíná ani na nejstarší část obyvatelstva. Část poskytovaných příspěvků je směřována i na podporu sociálních služeb zaměřených na seniory.

T – technické

Z hlediska technické vybavenosti je dopravní spojení s okolními obcemi a městy zajištěno několika autobusovými linkami a vlakovou stanicí. Obec je plně plynofikována a provozuje veřejný vodovod. Doposud chybí kanalizace v některých oblastech, řešení této situace je stále v procesu jednání. V oblasti péče o ochranu obyvatelstva působí zřízený dobrovolný svaz hasičů. Středem obce vede silnice I/11, na níž se v budoucnu má napojit plánovaný obchvat Oldřichovice – Bystřice a vytvořit tak přímou linku z Polska do Slovenska.

Možností, které můžou místní obyvatelé využít, je celá řada. Kromě koupaliště, tělocvičen, dětských hřišť bylo v obci nově zřízeno i Centrum volného času. Centrum volného času se nachází v budově č. p. 115. Jedná se o hospodářskou budovu, na jejíž rekonstrukci si obec vzala úvěr, a to ve výši 2 000 000 Kč. Nově vybudované bezbariérové přístupy zde umožňují strávit volné chvíle obyvatelům obce Hrádek. Budova slouží k využití volného času jak pro mladé lidi (výuka angličtiny, cvičení, jóga), tak i pro starší generaci (počítačové kurzy, besedy, přednášky). V současné době obec nabízí občanům i možnost pronajmutí daného objektu pro své soukromé účely. V jedné části této budovy je provozována mateřská škola Hrádek, na jejíž financování si obec vzala úvěr od České spořitelny a. s., který v roce 2015 splatila poslední splátkou ve výši 1 032 400 Kč. Kromě toho je v obci zřízena pošta, veřejná knihovna, 2 kostely a hřbitov.

L – legislativní

Jelikož se obec řadí do kategorie obcí s přenesenou působností I. stupně, musí se řídit příslušnými zákony a právními předpisy týkající se hospodaření obce. Výčet základních zákonů je uveden v kapitole 2.2.1. Kromě toho se obec řídí i dalšími obecně závaznými vyhláškami jako jsou např. obecně závazná vyhláška č. 3/2015 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a další.

E – ekologické

V oblasti ekologie se občané řídí obecně závaznou vyhláškou obce Hrádek č. 3/2015. Na základě této vyhlášky je povinen každý občan, který má trvalý pobyt na území obce Hrádek, uhradit ve dvou stejných splátkách částku 590 Kč. V obci jsou rovněž zřízeny kontejnery na třídění odpadu.

Občané Hrádku si mohou zažádat o půjčku z Fondu rozvoje bydlení, na změnu kotle spalujícího pevná paliva na kotel spalující ekologická paliva, kdy lhůta splatnosti půjčky je 4 roky a úrok činí 4 %. Maximální částka, kterou mohou obdržet, je 60 000 Kč. Žadatelé musí vyplnit žádost o zapůjčení peněžních prostředků a prohlášení ručitelů a odevzdat do určeného termínu na obecním úřadě. Všechny potřebné dokumenty jsou dostupné a volně stažitelné z oficiálních webových stránek obce.

V neposlední řadě je nutno zmínit i **hospodaření vytvořených fondů**. Zastupitelstvo obce Hrádek vytvořilo v minulosti dva fondy, a to Fond rozvoje bydlení a Sociální fond. Peněžní operace spojené s fondy zachycuje účetní jednotka na účtu 236 - *Běžné účty fondů územních samosprávných celků* a účtu 419 – *Ostatní fondy*. Pro každý fond má obec Hrádek založen samostatný bankovní účet v České spořitelně.

Fond rozvoje bydlení byl založen za účelem podpory rozvoje bydlení v souladu s Konceptí bytové politiky. Obec má vytvořený speciální bankovní účet u České spořitelny, na který převádí dostupné prostředky a zároveň z něho půjčuje prostředky občanům na konkrétní bytové potřeby (rekonstrukce domů, bytů, atd.). K 1. 1. 2014 byl stav účtu za fond rozvoje bydlení 436 786 Kč. Příjmy fondů jsou tvořeny ze splátek poskytnutých úvěrů a úroky z úvěru. V roce 2015 poskytla obec půjčky 20 občanům z Fondu rozvoje bydlení. Přehled peněžních pohybů je znázorněn v Tab. 3.1.

Tab. 3.1 Hospodaření fondu rozvoje bydlení za rok 2014, 2015 v Kč

	2014	2015
Počáteční stav	436 786,54	410 050,72
Příjmy	323 264,18	258 585,33
Výdaje	350 000,00	400 000,00
Konečný stav	410 050,72	268 636,05

Zdroj: Tvorba a použití fondů v roce 2014, 2015, vlastní zpracování

Sociální fondy vykazují určité podobné prvky jako fondy kulturních a sociálních potřeb. Ve skutečnosti je tento fond zřízen za účelem poskytování příspěvků zaměstnancům obce na stravování (stravenky), příspěvky na kulturní a sportovní vyžití, placení příspěvků penzijního a životního pojištění nebo příspěvků na pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnancem.

Sociální fond v Hrádku rovněž slouží zaměstnancům jako finanční zdroj pomoci v případě problémů. Příjmy tvoří peněžní prostředky ze splátek poskytnutých úvěrů a přijaté příspěvky. Nejvíce prostředků je poskytováno na refundaci stravenek a podporu sportovních aktivit. Souhrn příjmů a výdajů je znázorněn v Tab. 3.2.

Tab. 3.2 Hospodaření sociálního fondu za rok 2014, 2015 v Kč

	2014	2015
Počáteční stav	15 096,70	50 811,10
Příjmy	115 993,00	141 813,00
Výdaje	80 278,60	111 544,65
Konečný stav	50 811,10	81 079,45

Zdroj: Tvorba a použití fondů v roce 2014, 2015, vlastní zpracování

3.2 Analýza příjmů a výdajů

Obsahem této kapitoly je analýza skutečných rozpočtových příjmů a výdajů vyplývajících ze schváleného rozpočtu. Součástí rozpočtu obce jsou příjmové a výdajové položky, které souvisí s činností samosprávy. Před provedením analýzy je nutno vysvětlit a blíže popsat obsah, postup sestavování a schvalovací proces samotného rozpočtu.

3.2.1 Rozpočet obce

Hospodářským cílem územních samosprávných celků je hospodárně využít majetek. Základním nástrojem finančního hospodářství obce je, podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, její roční rozpočet. **Rozpočet** můžeme chápat jako finanční plán, jenž je zpracován na základě určitých předpisů a zákonů, a který slouží jako podklad pro finanční a hospodářské řízení obce. Tvoří se vždy na jedno rozpočtové (účetní) období, které se shoduje s kalendářním rokem. Rozpočet slouží jako nástroj, pomocí kterého se osoby odpovědné za hospodaření organizace snaží co nejefektivněji zužítkovat finanční zdroje.

Aby se skutečně jednalo o efektivní nástroj finančního řízení, musí být dodrženy při jeho sestavování základní pravidla a předpoklady:

- **jasné vymezení odpovědnosti** individuálních úrovní veřejných rozpočtů, je potřeba věnovat pozornost tomu, aby se nepřekrývaly odpovědnosti jednotlivých částí veřejných rozpočtů,
- **spolehlivé prognózy** o dostupných prostředcích pro daný rok. Samostatné obce nemají možnosti zpracovat podrobné analýzy, které by se týkaly budoucích disponibilních zdrojů. V tomto případě je prognóza obce závislá na poskytnutých informacích z Ministerstva financí,
- **vyvážený systém rozdělení** veřejných prostředků. Systém spravedlivého rozdělení v sobě zahrnuje solidaritu, která zajišťuje rovnoměrné plnění veřejného úkolu na celém území. Spravedlnost, vztahuje se k ní především problematika nerovnoměrného rozdělování prostředků ze státního rozpočtu, kdy velké města dostávají podstatně více prostředků, než malé obce,
- **rovnoměrné rozdělení** veřejných prostředků – subjekt musí zohlednit všechny výdaje veřejného sektoru a musí pamatovat na to, že rozdělení příjmů by mělo kopírovat výdajovou stránku rozpočtů,
- **a další.**

Sestavování rozpočtu obce je proces obsahující několik etap. První etapa představuje sestavování **rozpočtového návrhu**. Obec vypracovává roční rozpočet v návaznosti na svůj rozpočtový výhled. Rozpočtový výhled představuje střednědobý finanční plán, zabývající se budoucími výdaji a předpokládanými příjmy v rozmezí nejméně 2 let dopředu. Jelikož se jedná o nástroj plánování, je pravděpodobné, že bude docházet k zpřesňování údajů popřípadě jejich úpravě. Sestavování rozpočtu provádí finanční výbor podle rozpočtové skladby stanovené vyhláškou č. 323/2002 Sb. Rozpočet může vycházet z údajů obsažených v rozpočtovém výhledu. Při sestavování rozpočtu platí, že příjmy by měly být ve stejné výši jako plánované výdaje. Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný, existuje však možnost, že může být sestaven i jako přebytkový. Přebytkový se schvaluje v takovém případě, kdy příjmy daného roku jsou určeny k použití v následujících letech nebo budou sloužit k splácení úvěrů. (Lorenc, Kašpárková, 2016)

Druhým krokem je **zveřejnění sestaveného návrhu** rozpočtu. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, stanoví, že obec zveřejní návrh rozpočtu na svých internetových stránkách i na úřední desce po dobu nejméně 15 dnů, před zahájením projednávání rozpočtu zastupitelstvem. Důležitým krokem v sestavování je **schvalování**

navrhovaného rozpočtu, jehož nedílnou součástí je projednání. Před schvalováním je rozpočet ještě projednáván Radou obce a finančním výborem, které navrhnou buď pozměnění rozpočtu, nebo jeho postoupení ke schválení zastupitelstvu. Pokud zastupitelstvo navržený rozpočet schválí, musí účetní jednotka rozčlenit příjmy a výdaje podle rozpočtové skladby. Zastupitelstvo dále odpovídá i za realizaci rozpočtu a jeho kontrolu.

Dle § 13 zákona, se v případě neschválení rozpočtu k 1. lednu rozpočtového roku, územní samosprávný celek řídí v oblasti hospodaření tzv. rozpočtovým provizoriem. **Rozpočtové provizorium** slouží jako nástroj, díky kterému nedochází k narušení plynulosti hospodaření obce a jejich příspěvkových organizací. Jednotlivá pravidla rozpočtového provizoria, jež slouží k zajištění plynulosti hospodaření, stanoví zastupitelstvo obce.

V praxi mnohokrát dochází i k situaci, že schválený rozpočet je pozměněn. V § 16 zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů jsou uvedeny jednotlivé důvody pro možnou změnu. Jednotlivé změny rozpočtu se provádí pomocí **rozpočtových opatření**. Za rozpočtové opatření se považuje přesun rozpočtových prostředků, aniž by došlo ke změně celkového objemu příjmů a výdajů, použití nových nepředvídaných příjmů a další. S problematikou rozpočtu souvisí i pojem **porušení rozpočtové kázně**. Blíže tento pojem vysvětluje § 22 tohoto zákona, který stanovuje, že za porušení rozpočtové kázně se považuje každé neoprávněné použití peněžních prostředků nebo jejich zadržení. Jedná se o peněžní prostředky poskytnuté jako dotace či návratná pomoc z rozpočtu obcí, svazku obcí, Regionální rady soudržnosti a městské části hlavního města Prahy. Neoprávněným použitím je myšleno použití peněžních prostředků na jiný účel, než stanoví právní předpis.

V oblasti hospodaření podléhá účetní jednotka určitým formám kontroly (viz kapitola 2.2.3). Jednou z forem kontroly je i sestavování závěrečného účtu obce. Tento závěrečný účet obsahuje:

- údaje o plnění příjmů a výdajů členěných dle rozpočtové skladby,
- údaje o hospodaření s peněžními fondy,
- údaje o hospodaření zřízených organizací,
- vyúčtování vztahů ke státnímu rozpočtu a státním fondům,
- zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření,
- a další.

Zastupitelstvo obce Hrádek schválilo na svém 21. zasedání, které se konalo v březnu 2013 roku, rozpočet obce sestavený pro rok 2014. Rozpočet byl poprvé schválený jako schodkový, plánované výdaje obce převyšovaly plánované příjmy ve výši 417 200 Kč. V průběhu roku však došlo k jistým úpravám. Jednotlivé úpravy provedlo jak zastupitelstvo, tak rada obce na pověření zastupitelstva. Upravený a schválený rozpočet obce na rok 2014 tak ve finální podobě vykazoval **přebytek** v hodnotě 497 600 Kč. V roce 2015 probíhalo schvalování rozpočtu obdobně jako v roce předchozím. Původní schválený rozpočet byl sestavený tak, že plánované příjmy nepokryly plánované výdaje a vznikl tak schodek ve výši 451 000 Kč. V průběhu roku došlo k 15 úpravám a finální podoba schváleného rozpočtu obsahovala příjmy ve výši 26 364 100 Kč a výdaje ve výši 26 758 000 Kč. Obec tak schválila **záporné** financování ve výši 393 900 Kč.

3.2.2 Analýza příjmů obce

Obsahem všech rozpočtů je přehled příjmů, výdajů a ostatních peněžních operací, které jsou předpokládány ve stanoveném rozpočtovém roce. Příjem rozpočtu je dle § 7 zákona č. 250/2000 Sb., součtem:

- příjmů z vlastního majetku,
- příjmů z výsledku vlastních činností,
- příjmů z vlastních správních činností,
- výnosů z místních poplatků,
- dotací ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje,
- přijatých peněžitých darů a příspěvků,
- a dalších.

Pro lepší řízení a zhodnocení příjmů členíme příjmy na daňové, nedaňové, kapitálové a příjmy z dotace.

Daňové příjmy

Pro bližší pochopení daňových příjmů je vhodné vysvětlit samotný pojem daň. Daň je povinná platba poplatníka do státního rozpočtu, kterou je povinen odvést ve stanovené výši a lhůtě. (*Široký, Krajňák, 2015*) Daňové příjmy obce Hrádek tvoří daň z příjmů fyzických osob (dále jen DPFO), daň z příjmu právnických osob (dále jen DPPO), daň z přidané

hodnoty (dále jen DPH), daň z nemovitých věcí a místní a správní poplatky. Jednu z největších položek příjmů obce tvoří tzv. **sdílené daně**. Tento typ daní je založen na principu, kdy stát u jednotlivých daní určí procento z výnosu, které náleží určité části rozpočtové soustavy (obcím, krajům). Výše objemu, který připadá obci, závisí na několika faktorech, a to na sazbách jednotlivých daní, na ekonomické situaci územního celku a také na platných ustanoveních obsažených v § 4 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní. V plné výši, tj. 100 %, připadají obcím příjmy z daně z nemovitých věcí, z daně z příjmů právnických osob pokud je plátcem obec. Nejmenší podíl sdílených daní připadá obci z daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, a to ve výši 1,5 %. Tabulka 3.3 obsahuje výčet všech daňových příjmů v roce 2014 a 2015.

Tab. 3.3 Daňové příjmy obce Hrádek v letech 2014 a 2015 (v Kč)

Pol	Text	2014		2015	
		v Kč	v %	v Kč	v %
111	Daň z příjmů fyzických osob	3 936 160,02	22,79	4 398 464,25	23,66
1111	Ze závislé činnosti a funkčních požitků	3 461 638,62	20,04	3 698 935,12	19,90
1112	Ze samostatné výdělečné činnosti	58 036,01	0,34	249 491,19	1,34
1113	Z kapitálových výnosů	416 485,39	2,41	450 037,94	2,42
112	Daň z příjmů právnických osob	4 076 831,24	23,60	4 504 433,72	24,23
1121	Z právnických osob	3 969 061,24	22,98	4 178 543,72	22,48
1122	Z právnických osob za obce	107 770,00	0,62	325 890,00	1,75
121	Obecné daně ze zboží a služeb v tuzemsku	7 745 903,06	44,84	8 122 587,11	43,69
1211	Daň z přidané hodnoty	7 745 903,06	44,84	8 122 587,11	43,69
133	Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	2 895,00	0,02	2 110,00	0,01
1334	Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu	2 838,00	0,02	2 087,00	0,01
1335	Poplatky za odnětí pozemků plnění funkcí lesa	57,00	0,00	23,00	0,00
134	Místní poplatky z vybíraných činností a služeb	926 298,00	5,36	978 934,00	5,27
1340	Poplatek za provoz, shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů	867 902,00	5,02	917 756,00	4,94
1341	Poplatek ze psů	31 490,00	0,18	33 640,00	0,18
1342	Poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt	15 700,00	0,09	16 610,00	0,09
1343	Poplatek za užívání veřejného prostranství	142,00	0,00	40,00	0,00
1345	Poplatek za ubytovací kapacity	11 064,00	0,06	10 888,00	0,06
135	Ostatní odvody z vybraných činností a služeb	61 645,49	0,36	70 640,57	0,38
1351	Odvod loterií a podobných her kromě z výherních hracích přístrojů	61 645,49	0,36	70 640,57	0,38
136	Správní poplatky	15 500,00	0,09	22 370,00	0,12
1361	Správní poplatky	15 500,00	0,09	22 370,00	0,12
151	Majetkové daně	508 386,28	2,94	490 966,99	2,64
1511	Daň z nemovitých věcí	508 386,28	2,94	490 966,99	2,64
	Celkem	17 273 619,09	100,00	18 590 506,64	100,00

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2014 a 2015, vlastní zpracování

V prvním sloupci tabulky jsou jednotlivé příjmy řazené podle čísla položky, kde číslování vychází z druhového členění rozpočtové skladby (viz kapitola 2.2.2). Třetí a čtvrtý sloupec obsahuje částky jednotlivých příjmů a jejich procentuální podíl na celkových daňových příjmech.

Největší položku daňových příjmů tvoří jak v roce 2014 tak v roce 2015 příjem z **DPH**. Tato daň tvoří zhruba 45 % celkových daňových příjmů a v roce 2015 se příjmy zvedají o necelých 380 000 Kč. V roce 2014 se příjem z daně pohyboval kolem 7,8 mil. Kč. Výši přidělenou obci Hrádek stanoví zákon, z něhož vyplývá, že obci přísluší 20,83 % z celostátního hrubého výnosu této daně. Toto přerozdělování v sobě skrývá motivační prvek státu, který je založen na jednoduchém principu. Pokud chce obec více daňových příjmů, pak by měla více podporovat na svém území podnikání, zaměstnanost atd. Dalším krokem, jak zvýšit příjmy do obecního rozpočtu, je snaha o zvýšení lukrativnosti, zvýšení kvality poskytovaných služeb a zvýšení „popularity“ obce. Celý tento proces pak může mít za následek výrazný nárůst správních poplatků i výše daně z nemovitostí.

Za druhý největší příjem obce považujeme **DPPO**, a to v roce 2014 v celkové výši 4,08 mil. Kč a následujícím roce 4,5 mil. Kč. Celkové tempo přírůstku DPPO činí 10,49 %. Vysoké tempo přírůstku zaznamenala i položka DPPO za obec, kdy oproti původnímu roku se položka navýšila o 218 120 Kč. Specifikum této daně tkví v tom, že obec zde vystupuje v roli poplatníka daně z příjmů. V případě této položky dochází pouze k proúčtování zaplacení daně, ale neprovádí se již žádné bankovní převody. Účetní jednotce tak nevzniká žádný závazek vůči finančnímu úřadu, jedná se pouze o administrativní krok. Vykazování tohoto závazku provádí obec i z důvodu srovnatelnosti s ostatními typy účetních jednotek. Obec je povinna sestavit a podat daňové přiznání, ale tato daň nijak nezatíží obec, jelikož zde obec vystupuje pouze v roli příjemce své vlastní daně. Na celkové výši daňových příjmů se tato daň podílí v prvním roce 0,62 % a v druhém roce 1,75 %.

Součástí **DPFO** je daň ze závislé činnosti, jež v roce 2014 činí 3 462 tis. Kč a v následujícím roce vykazuje tato položka nárůst o 237 tis. Kč. Příjmy z daně fyzických osob jsou založené na principu přerozdělování. Stát podle velikosti kategorie, do které obec Hrádek spadá, přerozdělí určité procento příjmů. Výše přerozdělení vyplývá z vyhlášky č. 264/2013 a pro obec Hrádek činí 22,87 % z celkového objemu daně. Tuto částku připisuje na účet obce Hrádek finanční úřad pro Moravskoslezský kraj. V součtu tak obec obdržela 3 699 tis. Kč. Nejmenší část z položky 111 tvoří daň ze samostatné výdělečné činnosti, a to ve

výši 58 000 Kč v počátečním roce a v roce následujícím 249 491 Kč. Nedílnou součástí DPFO je i daň z kapitálových výnosů, která se v roce 2014 rovná 416,5 tis. Kč a v dalším roce 450 tis. Kč. Z celkových daňových příjmů položky 111 zaznamenala tato daň nejmenší nárůst.

Mezi poslední z kategorie sdílených daní řadíme **daň majetkovou**. Výše této daně se v obou letech pohybuje kolem 0,5 mil. Kč. Zajímavostí je, že se tato daň snížila zhruba o 17 000 Kč oproti minulému roku. I když celková výše daně z nemovitostí, vybraná v konkrétní oblasti, přísluší celá jako příjem rozpočtu obce, i přes to není účetní jednotka schopna vysvětlit případné změny v její výši. A to z toho důvodu, že tuto daň spravuje a přerozděluje pro tuto obec finanční úřad v Třinci, pod který obec Hrádek spadá. Můžeme se pouze domnívat, že příčinou snížení příjmu z této daně může být buď nezaplacení daně z nemovitostí občany, nebo změna oblasti kultury pozemku.

Dalším prvkem daňových příjmů jsou poplatky, kde největší část tvoří **místní poplatky** z vybraných činností a služeb, úhrnem v prvním zkoumaném roce ve výši 926 tis. Kč a v druhém 979 tis. Kč. Největší část poplatků v roce 2014 i 2015 v sobě zahrnuje poplatek placený obyvateli za likvidaci komunálního odpadu a poplatek za likvidaci odpadu obyvateli, kteří vlastní dům či chatu, a to ve výši 868 tis. Kč a 918 tis. Kč. Výběr těchto poplatků se provádí na základě obecně závazné vyhlášky o místních poplatcích č. 3/2015. Tato dávka představuje až 93,7 % z celkových místních poplatků. Takto vysoký podíl je způsoben tím, že tyto poplatky platí všechny fyzické osoby, které mají v obci trvalý pobyt nebo rekreační stavbu. Na druhou stranu nejmenší část místních poplatků představuje poplatek za využívání veřejných prostranství, který tvoří v úhrnu 182 Kč. Pro zajímavost sazba poplatku z ubytovací kapacity v roce 2014 činí 4 Kč za každý prodaný nocleh. Objekty, ze kterých se tento poplatek vybírá, jsou Chata Hrádek a Církev Bratrská v Hrádku.

Důležitou roli ve vývoji celkových daňových příjmů tvoří rovněž i **správní poplatky**. Předmětem těchto poplatků jsou dle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích například poplatek za ověřování listin a podpisů, poplatek za vydání stavebního povolení, poplatek za vydání výpisu z katastru nemovitostí, poplatek za povolení změny jména a příjmení a další. V obci Hrádek celková výše vybraných poplatků narostla o 6 870 Kč, a tempo přírůstku tak dosahuje 44,32 % oproti minulému roku.

Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy představují zdroj, který nevyplyvá ze závazku daného zákonem. Pro obec tento zdroj peněžních prostředků představují příjmy z vlastní aktivity např. prodej či pronájem obecních nemovitostí a pozemků, dary, splátky aj. Údaje v tabulce 3.4 jsou čerpány z výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu obce Hrádek. Kromě částek jednotlivých příjmů je v tabulce uveden i podíl jednotlivých položek na celkových nedaňových příjmech.

Tab. 3.4 Nedaňové příjmy obce Hrádek v letech 2014 a 2015

Pol.	Text	2014		2015	
		v Kč	v %	v Kč	v %
211	Příjmy z vlastní činnosti	360 110,80	13,13	449 956,30	16,21
2111	Příjmy z poskytování služeb a výrobků	340 630,80	12,42	427 645,30	15,40
2112	Příjmy z prodeje zboží	19 480,00	0,71	18 111,00	0,65
2119	Ostatní příjmy z vlastní činnosti	0,00	0,00	4 200,00	0,15
212	Odvody přebytků organizací s přímým vztahem	0,00	0,00	259 761,85	9,36
2122	Odvody příspěvkových organizací	0,00	0,00	259 761,85	9,36
213	Příjmy z pronájmu majetku	419 883,00	15,31	426 047,00	15,35
2131	Příjmy z pronájmu pozemků	79 000,00	2,88	62 978,00	2,27
2132	Příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí	322 086,00	11,74	339 138,00	12,22
2139	Ostatní příjmy z pronájmu majetku	18 797,00	0,69	23 931,00	0,86
214	Výnosy z finančního majetku	32 846,94	1,20	26 381,49	0,95
2141	Příjmy z úroků	32 846,94	1,20	26 381,49	0,95
222	Přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání z předchozích let	0,00	0,00	647,90	0,02
2222	Ostatní příjmy z finančního vypořádání z předchozích let od jiných veřejných rozpočtů	0,00	0,00	647,90	0,02
231	Příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku	40 000,00	1,46	0,00	0,00
2310	Příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku	40 000,00	1,46	0,00	0,00
232	Ostatní nedaňové příjmy	1 484 958,15	54,13	1 262 120,20	45,46
2321	Přijaté neinvestiční dary	70 732,16	2,58	55 379,22	1,99
2322	Přijaté pojistné náhrady	0,00	0,00	6 897,00	0,25
2324	Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady	1 409 225,99	51,37	1 176 154,30	42,37
2329	Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené	5 000,00	0,18	23 689,68	0,85
234	Příjmy z využívání výhradních práv k přírodním zdrojům	53 844,00	1,96	58 322,00	2,10
2343	Příjmy z úhrad dobývacího prostoru a z vydobytých nerostů	53 844,00	1,96	58 322,00	2,10
242	Splátky půjčených prostředků od obecně prospěšných společností a podobných subjektů	32 212,90	1,17	33 101,72	1,19
2420	Splátky půjčených prostředků od obecně prospěšných společností a podobných subjektů	32 212,90	1,17	33 101,72	1,19
246	Splátky půjčených prostředků od obyvatelstva	319 464,08	11,65	259 820,14	9,36
2460	Splátky půjčených prostředků od obyvatelstva	319 464,08	11,65	259 820,14	9,36
	Celkem	2 743 319,87	100,00	2 776 158,60	100,00

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2014 a 2015, vlastní zpracování

Nedaňové příjmy spadají podle druhového členění rozpočtové skladby do třídy 2. Nejvýznamnější položku nedaňových příjmů obce tvoří položka 232 - ***Ostatní nedaňové příjmy***. Z tabulky je patrné, že největší část tvoří položky 2324 - *Přijaté nekapitálové příspěvky a náhrady*. Obsahem této položky jsou inkasované příspěvky od pojišťovny, náhrady od fyzických osob za jimi způsobené škody, příjmy obcí, které jí vyplácí Ministerstvo financí podle § 33 odst. 9 rozpočtových pravidel, vratky přeplatků záloh (elektřina, voda, plyn atd.) a další. Největší část těchto příspěvků spadá do oblasti 3900 - *Ostatní činnosti související se službami pro obyvatelstvo*, a to v roce 2014 částka 1 124 tis. Kč a v dalším roce 931 tis. Kč. Jedná se o příjmy, které obci plynou z meziobecní spolupráce, o které se podrobněji píše ve čtvrté kapitole. Tyto příjmy jsou spojené s nepodnikatelskými činnostmi zaměřenými na vzdělávání, informování, setkávání a utužování historického povědomí obce. Zbylá část, tj. 339 tis. Kč, je tvořena z příjmů, které jsou určené na pokrytí výdajů v odvětví týkající se komunálních odpadů. V mezidobí došlo k snížení této položky o zhruba 287 tis. Kč, což způsobilo, že procentní podíl na celkových nedaňových příjmech se snížil z 51,37 % na 42,37 %. Další podstatnou část ostatních nedaňových příjmů tvoří přijaté **neinvestiční dary** ve výši 70 tis. Kč v roce 2014 a v roce následujícím 55 tis. Kč. Tato částka je tvořena přijatými dary ze soukromoprávních vztahů, tj. od tuzemských i cizích fyzických i právnických osob. Obec obdržela v roce 2014 na obnovu silnic sponzorský dar v hodnotě 39 tis. Kč od společnosti Třinecké železárny a.s. V roce 2015 hodnota daru dosahovala výše 32 tis. Kč. Podstatná část darů je tvořena i příspěvkem na každoroční pořádanou akci Běh Hrádkem, který dosahoval v roce 2015 výše 20 tis. Kč.

Výraznou položku, tj. 15,4 %, nedaňových příjmů tvoří **příjmy z pronájmu majetku**. Obec z pronájmu bytů a jiných bytových nemovitostí, pozemků a dalšího majetku inkasovala příjmy v prvním i následujícím roce ve výši 846 tis. Kč. Jenom z pronájmů nebytových prostorů plynou obci příjmy v hodnotě 322 tis. Kč a 339 tis. Kč. Za pronájem pozemků získal Hrádek příjmy v součtu ve výši 142 tis. Kč.

Příjmy z vlastní činnosti se podílejí 13,13 % na celkové výši nedaňových příjmů, v následujícím roce se jejich podíl zvedl na 16,21 % nedaňových příjmů. V roce 2014 tvoří příjmy z poskytování služeb a výrobků 12,42 %, tj. 340 630 Kč. Z toho připadá 152 375 Kč na podporu ostatních produkčních činností (nájemné a další úhrady za lesní pozemky), 21 449 Kč připadá na knihovnu, muzea, galerie a jejich fungování a tělovýchovné činnosti. Další část je tvořena příjmy ve výši 25 634 Kč pocházející z poskytování služeb a výrobků

v bytovém i nebytovém hospodářství, za zmínku stojí rovněž příjem 32 215 Kč z poskytnutých služeb související s osobní asistencí, pečovatelskou službou a podporou samostatného bydlení. V roce 2015 došlo k navýšení příjmů z vlastní činnosti o 89 845 Kč, kde největší podíl na tomto navýšení má položka *Příjmy z poskytovaných služeb a výrobků*. Složení této položky je obdobné jako v roce minulém, 210 513 Kč z podpory ostatních produkčních činností, 79 827 Kč z pohřebnictví, 35 585 Kč z činnosti osobní asistence, pečovatelské služby a podpory samostatného bydlení. Nejmenší část příjmů z vlastní činnosti představuje služba odchyt psů a psí známky, která v roce 2015 dosahovala 1 900 Kč. Známkou pro psa si kupují majitelé nově přihlášených psů, jedna známka stojí 20 Kč. Obec se rozhodla, že rovněž zavede i poplatek za odchyt volně pobíhajících psů, který činí 500 Kč.

Nedaňové příjmy nemají ve dvou sledovaných letech tak stabilní vývoj jako daňové příjmy. Existují zde některé položky, které zaznamenaly buď 100 % nárůst, nebo výrazný pokles. Podíváme-li se na strukturu těchto příjmů z hlediska jejich výkyvů, zjistíme, že největší pozitivní nárůst zaznamenala položka 212 - ***Odvody přebytků organizací s přímým vztahem***, která se navýšila o 259 761 Kč. Na tomto účtu se shromažďují odvody zřízených příspěvkových organizací (základní a mateřské školy) z provozu, kde výnosy školy překročily vynaložené náklady. V roce předchozím vykazovala obec na tomto účtu nulový pohyb. Z pohledu negativních výkyvů dominuje položka 232 – ***Ostatní nedaňové příjmy***, v níž se nejvíce snížily nekapitálové příspěvky, které poklesly o částku 287 tis. Kč. Negativní vývoj zaznamenala i položka 231 - *Příjmy z prodeje krátkodobého i drobného dlouhodobého majetku* (dále jen KHM, KNM, DDHM a DDNM). V roce 2014 získala obec **prodejem KHM a DDHM** příjmy ve výši 40 000 Kč. Mezi základní DDHM obce řadíme tiskárny, monitory, notebooky, vybavení kanceláří, informační tabule aj. V roce 2015 obec neprodala z KHM a DDHM nic. Pokud budeme pátrat dál, zjistíme, že došlo k úbytku **splátek půjčených prostředků od občanů** obce Hrádek. Obci ve druhém sledovaném období splatili občané o 60 tis. Kč méně oproti minulému roku. Pokles nemusí nutně znamenat platební neschopnost občanů, ale možný pokles obcí zapůjčených peněz občanům.

I přes veškeré negativní výkyvy vykazuje obec v celkovém součtu nedaňových příjmů rostoucí tendenci. Oproti minulému roku se tyto příjmy zvedly o 32 838,73 Kč.

Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy pramení z prodeje dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku. Pokud se rozhodne účetní jednotka prodat tento majetek, je její povinností ocenit ho reálnou hodnotou (viz kapitola 2.2.1). Oceňování majetku se řídí zákonem o účetnictví. V momentu prodeje obec přestává být držitelem prodávaného majetku. Územní samosprávný celek koná takovéto úkony především za účelem získání peněžních prostředků. Analýze a problematice kapitálových příjmů se blíže věnuje čtvrtá kapitola.

3.2.3 Analýza výdajů obce

Výdaj chápeme jako reálný úbytek peněžních prostředků v pokladně nebo na bankovních účtech. Mezi základní výdaje patří zaplacení faktury nebo zaplacení jednoduchého daňového dokladu. Jedná se tedy o položku, která ovlivňuje výkaz o peněžních tocích. Spolu s výdaji souvisí i pojem náklad, který se definuje jako spotřeba peněžních prostředků či spotřeba práce. V účetnictví může nastat situace, že ne vždy bude náklad představovat i výdaj, jako vzor nám slouží odpisy. Výdaje obce Hrádek dle obrázku 2.1 vysvětleného v kapitole 2.3.2 jsou uvedeny v tabulce 3.5.

Tab. 3.5 Souhrn výdajů obce Hrádek v letech 2014 a 2015

Položka	Text	2014		2015	
		v Kč	v %	V Kč	v %
50	Platby a podobné související výdaje	5 041 616	22,20	4 996 137	18,70
51	Neinvestiční nákupy a související výdaje	8 231 709	36,25	8 109 740	30,36
52	Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	389 266	1,71	422 462	1,58
53	Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu	4 823 198	21,24	4 812 778	18,02
54	Neinvestiční transfery obyvatelstvu	96 126	0,42	126 297	0,47
59	Ostatní neinvestiční výdaje	1 766	0,01	0	0,00
61	Investiční nákupy a související výdaje	4 116 124	18,13	7 843 866	29,37
63	Investiční transfery	7 139	0,03	0	0,00
64	Investiční půjčené prostředky	0	0,00	400 000	1,50
	Celkem	22 706 945	100,00	26 711 280	100,000

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2014 a 2015, vlastní zpracování

Podíváme-li se na strukturu výdajů z hlediska jejich procentních podílů na celkových výdajích, zjistíme, že největší podíl vykazuje seskupení položek spadajících do **neinvestičních nákupů**. Na celkových výdajích se tato položka podílí v prvním roce 36,25 % a v roce následujícím 30,36 %. Druhou největší položku v pořadí, dle celkového součtu za rok 2014 i 2015, tvoří investiční nákupy a související výdaje, a to ve výši 18,13 % a 29,37 %.

Na druhou stranu ostatní neinvestiční výdaje představují pro obec nejmenší položku. Částku 1 766 Kč poskytla obec jako příspěvek na podporu poskytování sociálních služeb na jejím území.

Běžné výdaje

První z výdajů je skupina výdajů 50 - *Platby za provedenou práci*, která bude vždy součástí obecních výdajů. Dílčí výdaje položky 50 jsou zobrazeny v Tab. 3.6, kde procentuální podíl jednotlivých výdajů je vztažen k celkovým výdajům.

Tab. 3.6 Platby a podobné související výdaje v letech 2014 a 2015

Položka	Text	2014		2015	
		v Kč	v %	v Kč	v %
501	Platy	2 725 902	12,00	2 665 427	9,98
5011	Platy zaměstnancům v pracovním poměru	2 724 110	12,00	2 655 686	9,94
5019	Ostatní platy	1 792	0,01	9 741	0,04
502	Ostatní platby za provedenou práci	1 159 126	5,10	1 191 241	4,46
5021	Ostatní osobní výdaje	316 315	1,39	266 687	1,00
5023	Odměny členům zastupitelstva obcí a krajů	842 811	3,71	924 554	3,46
503	Povinné pojistné placené zaměstnavatelem	1 154 130	5,08	1 139 469	4,27
5031	Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	816 392	3,60	795 645	2,98
5032	Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	324 744	1,43	324 983	1,22
5038	Povinné pojistné na úrazové pojištění	12 994	0,06	13 735	0,05
5039	Ostatní povinné pojistné placené zaměstnavatelem	0	0,00	5 106	0,02
504	Odměny za užití duševního vlastnictví	2 458	0,01	0,00	0,00
5041	Odměny za užití duševního vlastnictví	2 458	0,01	0,00	0,00
	Celkem	5 041 616	22,20	4 996 137	18,70

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2014 a 2015, vlastní zpracování

Tato skupina účtů v sobě zahrnuje **platy zaměstnanců v pracovním poměru** a ostatní platy. V případě platů zaměstnanců se jedná o mzdový výdaj, který se řídí § 113 až § 121 zákoníku práce. V roce 2014 vyplatila obec na mzdách částku 2 724 110 Kč, z toho největší část v roce 2014, tj. 977 242 Kč, připadá na oblast *Ostatní činnosti související se službami pro obyvatelstvo*. Jedná se o zaměstnance z projektu SMO (Systémová podpora meziobecní spolupráce), kdy součástí tohoto účtu jsou i povinné odvody. V oblasti *Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň* jsou vyplaceny mzdy pracovníkům technického úseku obce (včetně odvodů) a pracovníkům zařazených na veřejně prospěšné práce, kdy za rok 2014 i 2015 vyplatila obec mzdy v celkové sumě 1,4 mil. Kč. Kromě této oblasti se vyplácejí mzdy pracovníkům působících v oblasti sběru a svozu odpadů, zaměstnancům pracujícím v oblasti bytového hospodářství a zaměstnancům, kteří se podílejí na přípravě voleb do evropského parlamentu a dalších voleb. V roce 2015 vyplatila obec na mzdách a ostatních platech

o 60 tis. Kč méně než v roce minulém. Struktura vyplacených mezd ovšem zůstává stejná, největší částka mzdy připadá pracovníkům z projektu SMO. Mzdy zaměstnanců místní správy činily v prvním roce v úhrnu 664 882 Kč a v druhém roce 828 887 Kč. V roce 2014 pracovali v oblasti místní správy 2 zaměstnanci, na základě výpočtů tak každému zaměstnanci připadá na mzdu 27 704 Kč měsíčně. V roce následujícím činí mzda jednoho zaměstnance 34 537 Kč. Druhou skupinou spadající pod položku 50 – *Platby a podobné související výdaje* tvoří **ostatní osobní výdaje** za provedenou práci. Zde jsou zahrnuty především odměny za práci dle dohod o provedení práce a pracovní činnosti. Významnou částku představují i **odměny členům zastupitelstva**. V roce 2014 činily odměny 842 811 Kč a v roce následujícím 924 554 Kč. Nedílnou součástí mezd je i povinné pojistné placené zaměstnavatelem. Na sociální zabezpečení odvedla obec za své zaměstnance v souhrnu za sledované období částku 1 612 tis. Kč, na zdravotní pojištění v úhrnu 650 tis. Kč.

Nejvýznamnější skupinou účtů podílejících se na celkových výdajích je skupina 51 - *Neinvestiční nákupy*. Jelikož položka 51 představuje rozsáhlé portfolio účtů, je pro zjednodušení v tabulce 3.7 znázorněna výše každého dílčího účtu a jeho podíl na celkových výdajích. Největší podíl na celkové výši neinvestičních nákupů tvoří **nákupy služeb**. Ve skupině 51 se účtují výdaje na nákup materiálu, finanční výdaje a nákupy neinvestičního charakteru. Nákupy služeb v roce 2014 dosahovaly výše 2,83 mil. Kč, v roce následujícím došlo k nárůstu o 170 tis. Kč, a tedy nákupy služeb činily 3 mil. Kč. Na této výši se podílely výdaje na poštovní a telekomunikační služby, výdaje na školení a poradenské služby, služby peněžních ústavů a **nákupy ostatních služeb**. Poslední zmíněná položka dosahovala v prvním zkoumaném roce částky 2,5 mil. Kč. Obec vynaložila peněžní prostředky v hodnotě 1,2 mil. Kč na koupi služeb v oblasti sběru a svozu komunálního odpadu. Tuto službu poskytuje obci na základě smlouvy firma Nehlsen, spol. s r. o. Třinec. Další významnou část peněžních prostředků vydala obec v roce 2014 na nákup služeb za účelem pořízení a zachování kulturního a historického povědomí, a to ve výši 220 tis. Kč. Jedná se o výdaje spojené s projektem Skoczów – Hrádek, kde vynaložené finanční prostředky byly použity na vybudování pomníků. V oblasti služeb peněžních ústavů platí obec za poskytnuté služby České spořitelně, v níž má zřízené jednotlivé účty. Výše bankovních poplatků a poplatků za pojištění majetku činily za dva roky 288 tis. Kč.

Druhou značnou položku tvoří **ostatní nákupy**, v nichž jsou zahrnuty výdaje na opravy a udržování, výdaje na pohoštění, výdaje na programové vybavení, cestovné a další. Celkově tvoří ostatní nákupy v roce 2014 - 12,79 % a v roce 2015 - 9,45 % z celkových výdajů, položka tedy zaznamenala meziroční pokles v hodnotě 380 tis. Kč. Výrazný podíl zde tvoří výdaje na opravy a udržování silnic ve výši 2,16 mil. Kč v prvním roce a v druhém roce ve výši 2,11 mil. Kč.

Tab. 3.7 Neinvestiční nákupy a související výdaje v letech 2014 a 2015

Položka	Text	2014		2015	
		v Kč	v %	v Kč	v %
513	Nákupy materiálu	1 262 473,00	5,56	1 342 268,98	5,03
5131	Potraviny	3 040,00	0,01	4 299,00	0,02
5133	Léky a zdravotnický materiál	50,00	0,00	0,00	0,00
5134	Prádlo, oděv a obuv	22 249,36	0,10	24 109,00	0,09
5136	Knihy, učební pomůcky a tisk	21 053,00	0,09	28 635,40	0,11
5137	Drobný hmotný dlouhodobý majetek	367 215,74	1,62	331 727,03	1,24
5138	Nákup zboží	16 456,00	0,07	16 456,00	0,06
5139	Nákup materiálu	832 408,90	3,67	937 042,55	3,51
514	Úroky a ostatní finanční výdaje	87 586,36	0,39	66 102,52	0,25
5141	Úroky vlastní	87 586,36	0,39	66 102,52	0,25
515	Nákup vody, paliv a energie	885 767,31	3,90	964 836,83	3,61
5151	Studená voda	11 611,08	0,05	16 393,57	0,06
5152	Teplo	106 267,00	0,47	102 990,00	0,39
5153	Plyn	69 533,24	0,31	165 758,73	0,62
5154	Elektrická energie	586 861,89	2,58	590 039,95	2,21
5156	Pohonné hmoty a maziva	111 356,79	0,49	89 607,14	0,34
5157	Teplá voda	137,31	0,00	47,44	0,00
516	Nákup služeb	2 834 381,18	12,48	3 004 711,65	11,25
5161	Poštovní služby	17 207,00	0,08	14 862,38	0,06
5162	Služby telekomunikací a radiokomunikací	66 647,72	0,29	66 155,83	0,25
5163	Služby peněžních ústavů	134 812,41	0,59	152 876,96	0,57
5166	Konzultační, poradenské a právní služby	32 307,00	0,14	61 121,00	0,23
5167	Služby školení a vzdělávání	24 479,00	0,11	49 257,00	0,18
5168	Zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi	8 772,26	0,04	50 509,54	0,19
5169	Nákupy ostatních služeb	2 550 155,79	11,23	2 609 928,94	9,77
517	Ostatní nákupy	2 904 076,68	12,79	2 523 600,28	9,45
5171	Opravy a udržování	2 746 017,01	12,09	2 371 662,12	8,88
5172	Programové vybavení	19 880,00	0,09	21 780,00	0,08
5173	Cestovné	2 354,00	0,01	8 267,00	0,03
5175	Pohoštění	111 625,67	0,49	114 744,96	0,43
5176	Účastnické poplatky na konference	0,00	0,00	7 146,20	0,03
5179	Ostatní nákupy jinde nezařazené	24 200,00	0,11	0,00	0,00
519	Výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary	257 424,52	1,13	208 219,96	0,78
5193	Výdaje na dopravní územní obslužnost	132 376,00	0,58	124 248,00	0,47
5194	Věcné dary	125 048,52	0,55	83 971,96	0,31
	Celkem	8 231 709,05	36,25	8 109 740,22	30,36

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2014 a 2015, vlastní zpracování

Výdaje na nákupy materiálu představují 5 % celkových výdajů. Obec Hrádek nakoupila DDHM v součtu za 699 tis. Kč za rok 2014 i 2015. Kromě toho nakoupila účetní jednotka všeobecný materiál, který nelze zařadit do jiných položek skupiny 513 v celkové hodnotě 1,77 mil. Kč. Do této položky řadíme nákup hygienických prostředků, kancelářských potřeb (razítka, vizitky aj.), nákup stromků a keřů pro výsadbu v lese, a pořízení předmětů používaných k prezentaci obce.

Za celkové neinvestiční nákupy v roce 2014 a 2015 zaplatila obec v průměru 8 mil. Kč. Mezi další položky, které tuto skupinu výdajů výrazně ovlivnily, řadíme i výdaje za elektrickou energii, kde obec zaplatila v roce 2014 částku 587 tis. Kč v roce 2015 částku 590 tis. Kč. Dále výdaje na teplo, pohonné hmoty, maziva a plyn. Ze skupiny ostatní nákupy se významně podílejí na výši výdajů i výdaje na pohoštění. V poslední skupině účtů uvedených v tabulce 3.7 je uvedena výše **výdajů na dopravní územní obslužnost**. Ze smlouvy, kterou má obec Hrádek uzavřenou s veřejnými dopravci poskytujícími služby v obci, vyplývá za rok 2014 obci závazek ve výši 132 tis. Kč a za rok 2015 závazek ve výši 124 tis. Kč. Nesmíme ani opomenout zmínit, že obec v roce 2014 poskytla **věcný dar** na tradiční akci Běh Hrádkem v hodnotě 2 139 Kč, věcný dar ve výši 87 476 Kč na činnosti místní správy a 35 433 Kč Církvi Bratrské v Hrádku. V roce následujícím poskytla obec dary v celkové hodnotě 84 tis. Kč.

Druhou skupinu běžných výdajů tvoří **neinvestiční transfery** spadající do skupiny 52 až 54. Souhrn všech výdajů těchto skupin je uveden v tabulce 3.8, kde procentní podíl je vztažen k celkovým výdajům obce Hrádek.

V případě obce Hrádek vstupují do skupiny účtů 52 pouze tři účty, a to neinvestiční **transfery spolkům, církvím a neziskovým organizacím**. Z pohledu celkových výdajů jsou tyto položky zanedbatelné. Jednu z největších částek darovala obec na podporu spolků, konkrétně částku rozdělila mezi místní skupinu PZKO v rámci podpory sportovně-kulturních činností (Běh Hrádkem), Tělovýchovnou jednotu Hrádek (příspěvek na provoz, dopravu a rekonstrukci budovy), amatérský hokejový klub HC Hrádek (startovné a náklady na dopravu) a klubovnu pro tenisty (projektová dokumentace), v celkové sumě 202 486 Kč. Kromě věcných darů darovala obec církvím i neinvestiční podporu v celkové výši 162 500 Kč. Dále obec podpořila v roce 2015 i oblast požární ochrany ve výši 45 000 Kč. Neinvestiční podpory neziskovým organizacím jsou zachyceny na účtu 5229, jehož částka za rok 2014 činí 74 990 Kč, z toho 68 490 Kč darovala obec Svazu města a obcí, Spolku pro

obnovu venkova a Sdružení obcí Jablunkovska. V roce 2015 darovala těmto organizacím pouze 22 461 Kč, zbytek tj. 165 000 Kč připadá PZKO, TJ Sokol a SDH⁸.

Tab. 3.8 Výdaje skupiny 52 až 54 dle odvětvového členění rozpočtové skladby 2014, 2015

Pol.	Text	2014		2015	
		v Kč	v %	v Kč	v %
522	Neinvestiční transfery neziskovým a podobným subjektům	389 266,00	1,71	422 462,00	1,58
5222	Neinvestiční transfery spolkům	246 776,00	1,09	140 000,00	0,52
5223	Neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem	67 500,00	0,30	95 000,00	0,36
5229	Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím	74 990,00	0,33	187 462,00	0,70
532	Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	113 980,00	0,50	76 906,00	0,29
5321	Neinvestiční transfery obcím	6 500,00	0,03	3 000,00	0,01
5323	Neinvestiční transfery krajům	0,00	0,00	7 824,00	0,03
5329	Ostatní neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	107 480,00	0,47	66 083,00	0,25
533	Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	1 790 000,00	7,88	2 315 945,00	8,67
5331	Neinvestiční příspěvky zřízeným příspěvkovým organizacím	1 790 000,00	7,88	1 900 000,00	7,11
5336	Neinvestiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím	0,00	0,00	415 945,00	1,56
534	Převody vlastním fondům a ve vztahu k útvarům bez plné právní subjektivity	1 447 993,00	6,38	2 073 813,00	7,76
5342	Převody FKSP a sociálnímu fondu obcí a krajů	97 993,00	0,43	123 813,00	0,46
5345	Převody vlastním rozpočtovým účtům	1 350 000,00	5,95	1 950 000,00	7,30
536	Ostatní neinvestiční transfery jiným veřejným rozpočtům	1 471 225,00	6,48	346 114,00	1,30
5362	Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu	120 286,00	0,53	342 650,00	1,28
5364	Vratky VRUU transferů poskytnutých v minulých rozpočtových obdobích	1 350 939,00	5,95	3 464,00	0,01
542	Náhrady placené obyvatelstvu	5 797,00	0,03	4 052,00	0,02
5424	Náhrady mezd v době nemoci	5 797,00	0,03	4 052,00	0,02
549	Ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu	90 329,00	0,40	122 245,00	0,46
5492	Dary obyvatelstvu	10 050,00	0,04	10 700,00	0,04
5499	Ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu	80 279,00	0,35	111 545,00	0,42

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2014 a 2015, vlastní zpracování

Zaměříme se nyní na výdaje spadající do skupiny 53 – *Neinvestiční transfery veřejnoprávním subjektům a mezi peněžními fondy téhož subjektu*. Územní samosprávné celky do této skupiny výdajů zařazují příspěvky, které poskytli příspěvkovým organizacím (dále jen PO). Základní rozdíl mezi skupinou 52 a 53 tkví v osobě zřizovatele. Zatímco do skupiny 52 jsou řazeny neinvestiční příspěvky PO, jejichž zřizovatelem je jakákoliv právnická osoba, do skupiny 53 se řadí pouze ty neinvestiční příspěvky PO, jejichž zřizovatelem je sama obec. Na účtu 5364 – *Vratky veřejným rozpočtům ústřední úrovně transferů poskytnutých v minulých*

⁸ SDH je zkratka pro dobrovolný svaz hasičů

rozpočtových obdobích, účtujeme vratky poskytnutých transferů. Obec v roce 2014 musela vrátit částku v hodnotě 1,35 mil. Kč z nevyčerpané dotace určené na prezidentské volby a z nevyčerpaných transferů, které byly poskytnuty obci z jiných rozpočtů. V roce následujícím se obci rovněž nepodařilo vyčerpat celou přijatou dotaci a musela tak vrátit 3 464 Kč. Výše vyčerpané dotace se tak z roku 2014 na rok 2015 zvýšila o 99 %, položka díky tomu vykazuje největší meziroční pokles. Na druhou stranu největší meziroční nárůst, a to 625 820 Kč lze vypočítat z převodových položek. Největší vliv na tento nárůst mělo zvýšení převodu mezi vlastními rozpočty z roku 2014 na rok 2015 ve výši 600 000 Kč. Tyto pohyby zachycuje skupina účtů 534, na kterých evidujeme převody mezi fondy, které si účetní jednotka vytvořila a převody mezi vlastními rozpočtovými účty (účty ÚSC). Výraznou položku tvoří rovněž **neinvestiční transfery** příspěvkovým a podobným organizacím. Obec v současnosti vystupuje v roli zřizovatele dvou základních škol, které zde působí. V roce 2014 poskytla obec české Základní škole a Mateřské škole Hrádek příspěvek na provoz ve výši 1 040 000 Kč. Výdaje spojené s provozem budovy školy (plyn, elektrická energie, voda) hradí obec ze svých prostředků. V tomtéž roce přispěla i na provoz druhé školy, tj. Základní školy a Mateřské školy s polským jazykem vyučovacím, ve výši 750 000 Kč. V roce 2015 se příspěvky školám vyšplhaly až do výše 1,9 mil. Kč. Posledními účty, které ovlivňují výši výdajů skupiny 53, jsou neinvestiční transfery poskytnuté krajům, obcím a veřejným rozpočtům územní úrovně. Obcím a krajům poskytla obec v úhrnu 17 000 Kč, podstatnou část transferů tvoří ostatní neinvestiční transfery veřejným rozpočtům, a to v úhrnu 173 563 Kč. Tyto příspěvky byly poskytnuty z oblasti činnosti místní správy a ostatních finančních operací.

Neinvestiční **transfery obyvatelstvu** jsou součástí předposlední skupiny běžných výdajů. Jedná se o výdaj v podobě příspěvků poskytnutých obyvatelstvu. Skupina položek 54 – *Neinvestiční transfery obyvatelstvu* se podílí na celkové výši výdajů v počátečním roce 0,42 % a v roce následujícím 0,47 %. V porovnání s jinými položkami běžných výdajů tvoří příspěvky obyvatelstvu nejmenší část. Celkové částky neinvestičních příspěvků obyvatelstvu ve výši 96 tis. Kč a 126 tis. Kč jsou výsledkem součtu účtů 5424 - *Náhrady mezd v době nemoci*, 5492 - *Dary obyvatelstvu* a 5499 - *Ostatní neinvestiční transfery obyvatelstvu*. Největších hodnot dosahuje účet 5499, a to v 2014 roce 80 279 Kč a v 2015 roce 111 545 Kč. Účetní jednotka na tuto položku účtuje například státní příspěvky na důchodové pojištění, úrokové příspěvky mladým manželstvím, příspěvky na stavební spoření či příspěvky na nákup rekreačních (lázeňských) poukazů. Všechny peněžní jednotky

zachyceny ve skupině 54 byly vynaloženy v oblasti místní správy. Za dvě sledovaná období poskytla obec v průměru dary obyvatelstvu v hodnotě 10 375 Kč, za účelem podpory tělovýchovné činnosti v obci. Poslední součástí běžných výdajů jsou výdaje zachyceny na účtu 59 - *Ostatní neinvestiční výdaje*. Jedná se o jednorázový výdaj v oblasti zabezpečení ochrany obyvatelstva. V roce 2015 již není na tomto účtu zaznamenán žádný pohyb peněžních prostředků.

Kapitálové výdaje

Kromě běžných výdajů vykazuje obec i **kapitálové výdaje**. Všechny kapitálové výdaje mají investiční charakter. Stejně jako běžné výdaje, tak i investiční výdaje členíme do třech podskupin, jež jsou uvedené v tab. 3.8. Procentuální podíl se vztahuje k celkovým výdajům obce Hrádek.

Tab. 3.8 Investiční výdaje obce Hrádek

Položka	Text	2014		2015	
		v Kč	v %	v Kč	v %
611	Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	0,00	0,00	48 400,00	0,18
6119	Ostatní nákupy DNM	0,00	0,00	48 400,00	0,18
612	Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	3 984 149,00	17,55	7 397 157,00	27,69
6121	Budovy, haly a stavby	3 390 315,00	14,93	7 231 311,00	27,07
6122	Stroje, přístroje a zařízení	64 118,00	0,28	165 846,00	0,62
6123	Dopravní prostředky	529 716,00	2,33	0,00	0,00
613	Pozemky	131 975,00	0,58	398 309,00	1,49
6130	Pozemky	131 975,00	0,58	398 309,00	1,49
634	Investiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	7 139,00	0,03	0,00	0,00
6349	Ostatní neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	7 139,00	0,03	0,00	0,00
646	Investiční půjčené prostředky obyvatelstvu	0,00	0,00	400 000	1,50
6460	Investiční půjčené prostředky obyvatelstvu	0,00	0,00	400 000	1,50

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2014 a 2015, vlastní zpracování

Investiční výdaje tvoří tak rozsáhlou položku jako neinvestiční výdaje a nemají tak rozsáhlé členění. Výrazný rozdíl mezi rokem 2014 a 2015 spatřujeme již v prvním řádku, jehož obsahem je účet *61- Investiční nákupy a související výdaje*. Obsahem tohoto účtu jsou veškeré výdaje spojené s **pořízením budov a dalšího dlouhodobého hmotného majetku**, který se dle vyhlášky č. 410/2009 Sb., zařazuje mezi stavby. Příčina tak vysokého rozdílu, jenž činí 3,7 mil. Kč, je ukrytá v účtu *6121 - Budovy, haly a stavby*.

Pro lepší představu vynaložených výdajů propojených s pořízením dlouhodobého majetku si uveďme stav majetku v roce 2014. Položka stálých aktiv vykazuje hodnotu 65 mil. Kč. Z toho **dlouhodobý hmotný majetek** (dále jen DHM) činí 63 mil. Kč. Součástí DHM jsou pozemky ve výši 5,54 mil. Kč, stavby ve výši 52,65 mil. Kč a samostatné movité věci v hodnotě 3,7 mil. Kč. V roce 2015 vykazuje položka DHM účetní hodnotu 70 mil. Kč. Do DHM jsou zahrnuty haly a budovy, samostatné movité věci a drobný dlouhodobý hmotný majetek. Kde netto hodnota staveb činí ve sledovaném roce 59 mil. Kč, z toho bytové domky a bytové jednotky ve výši 2,9 mil. Kč, budovy pro služby obyvatelstvu v hodnotě 26 mil. Kč a stavby uvedené v rozvaze jako ostatní stavby v hodnotě 6,4 mil. Kč. Pozemky dosahují 6,1 mil. Kč a samostatné movité věci 3,65 mil. Kč.

V prvním sledovaném období vykazovala účetní jednotka výdaje na **pořízení nemovitostí** ve výši 3,98 mil. Kč. Z toho 1,89 mil. Kč připadá na budovu obecního úřadu (č. p. 352), 118 tis. Kč budovu základní školy, 593 tis. Kč na nové parkoviště a opravu obecního mostu, 379 tis. Kč na kanalizaci v oblasti Křivá a další. Kromě staveb a budov patří do skupiny *61 – Investiční nákupy a související výdaje* dopravní prostředky a různé stroje. Výdaje související s dopravními prostředky činí v roce 2014 přibližně 0,5 mil. Kč. Vynaložené peněžní prostředky obec použila na údržbu v oblasti *Péče o vzhled obcí a veřejnou zeleň* a *Požární ochranu*. Všechny pořízené stroje má obec evidované na účtu *6122 – Stroje přístroje a zařízení*, kde většina výdajů je směřována do oblasti místní správy, a to ve výši 64 118 Kč. Nesmíme opomenout na důležitou součást investičních nákupů, a to pozemky. V roce 2014 celková hodnota všech výdajů na údržbu a pořízení pozemků nedosahuje vysokých hodnot, podílí se na celkových výdajích jen 0,58 %. Největší podíl na výrazném navýšení výdajů na investiční nákupy mají výdaje spojené se základní školou v Hrádku, a to v hodnotě 6 mil. Kč. Mimo jiné se na navýšení výdajů podílí ve výši 895 tis. Kč i výdaje spojené se stavbou volnočasového centra, výdaje spojené s opravou a údržbou místních komunikací v hodnotě 42 tis. Kč a další. Na stroje a zařízení vydala obec v roce 2015 o 101 tis. Kč peněžních prostředků více. Navýšení v hodnotě 266 tis. Kč zaznamenala i položka pozemky. Výdaje spojené s územním plánem obce činily v daném roce 48 tis. Kč. Díky těmto změnám se investiční výdaje podílí na celkových výdajích v prvním roce 36,29 % a v roce následujícím 60,05 %.

Zaměříme-li se na položky investičních transferů a investičních půjčených prostředků, zjistíme, že tvoří v úhrnu v počátečním roce 0,03 % a v roce následujícím 1,5 %. Obec v roce 2015 poskytla **investiční transfer obyvatelům** v částce 400 tis. Kč na podporu individuální bytové výstavby. A v roce 2014 investiční podporu dobrovolným svazkům obcí v hodnotě 7 139 Kč.

3.3 Rozpočtová skladba obce a výsledek hospodaření v letech 2014 a 2015

Na základě provedené analýzy lze konstatovat, že příjmy i výdaje mají ve sledovaném období rostoucí tendenci. Růst výdajů však v roce 2015 převyšuje růst příjmů o 358 745 tis. Kč. Výše jednotlivých příjmů a výdajů je shrnutá v tabulce 3.9.

Tab. 3.9 Rozpočet obce Hrádek v letech 2014 a 2015

	2014		2015	
	v Kč	v %	v Kč	v %
Celkové příjmy	23 255 385,21	100,00	26 352 534,49	100,00
Daňové příjmy	17 273 619,09	74,28	18 590 506,64	70,55
Nedaňové příjmy	2 743 319,87	11,80	2 776 158,60	10,53
Přijaté transfery	3 238 446,25	13,93	4 985 869,25	18,92
Celkové výdaje	22 706 945,22	100,00	26 711 279,52	100,00
Investiční výdaje	4 116 124,41	18,13	7 843 865,72	29,37
Ostatní výdaje	13 275 091,48	58,46	13 105 877,22	49,06
Vydané transfery	5 315 729,33	23,41	5 761 536,58	21,57
Saldo	548 439,99	-	- 358 745,03	-
	přebytek	-	schodek	-

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2014 a 2015, vlastní zpracování

V roce 2014 a 2015 se na celkových příjmech nejvíce podílí daňové příjmy. Největší položku z daňových příjmů představují příjmy ze sdílených daní. Nejmenší část, tj. 11 % tvoří nedaňové příjmy v roce 2014 ve výši 2,74 mil. Kč a v roce 2015 ve výši 2,77 mil. Kč. Největší podíl na rostoucí tendenci příjmů mají přijaté transfery. Obec v roce 2015 získala o 1,75 mil. Kč více než v roce minulém. Z hlediska výdajů tvoří nejvýznamnější část ostatní výdaje, konkrétněji neinvestiční nákupy a platby. Výdaje spojené s poskytováním transferů se obci v roce 2015 navýšily o 446 tis. Kč více, než v roce minulém. Z uvedené tabulky vyplývá, že v roce 2014 obec vykazovala na konci roku **přebytek**. Přijaté peněžní prostředky převýšily o 548 440 Kč vydané peněžní prostředky. Následující rok však obec Hrádek vykazovala **schodek**, jenž byl zapříčiněn výrazným nárůstem investičních výdajů, a to až o 3,73 mil. Kč.

Pro porovnání rozdílností nákladů a výdajů jsou v tabulce 3.10 uvedeny výše jednotlivých výnosů a nákladů obce Hrádek. Podstatný rozdíl lze spatřit již v tom, že obec Hrádek z hlediska příjmové a výdajové stránky vykazovala v roce 2015 schodek ve výši 359 tis. Kč, zároveň však dosáhla zisku ve výši 3,75 mil. Kč.

Tab. 3.10 Výsledek hospodaření obce Hrádek v letech 2014 a 2015

	2014		2015	
	v Kč	v %	v Kč	v %
Výnosy	22 385 632,99	100,00	21 786 580,92	100,00
Výnosy z činnosti	2 546 577,70	11,38	2 417 749,15	11,10
Finanční výnosy	39 313,40	0,18	126 717,37	0,58
Výnosy z transferů	2 210 539,25	9,87	2 910 293,31	13,36
Výnosy ze sdílených daní a poplatků	17 589 202,64	78,57	16 331 821,09	74,96
Náklady	17 903 625,09	100,00	18 036 772,63	100,00
Náklady z činnosti	14 945 342,16	83,48	15 532 769,87	86,12
Finanční náklady	86 835,33	0,49	107 986,36	0,60
Náklady na transfery	2 358 767,60	13,17	2 283 246,40	12,66
Daň z příjmů	512 680,00	2,86	112 770,00	0,63
Výsledek hospodaření	4 482 007,90		3 749 808,29	

Zdroj: Výkaz zisku a ztráty 2014 a 2015, vlastní zpracování

Výsledek hospodaření v roce 2014 byl ve výši 4,48 mil. Kč. Největší část výnosů je tvořena z výnosů ze sdílených daní a poplatků. Za to nejmenší výnosy plynou z finanční činnosti. Úroky a výnosy z přecenění reálnou hodnotou činí v prvním roce pouze 39 tis. Kč, v roce následujícím již 127 tis. Kč. Pozitivním jevem jsou rostoucí výnosy z transferů, které se meziročně zvedly 699 754 Kč. Z pohledu nákladů tvoří největší část náklady z činnosti, a to mzdové náklady, náklady na ostatní služby a náklady na opravy a udržování. Stejně jako u výnosů tvoří i zde náklady z finanční činnosti nejmenší část. V roce 2015 mají výnosy klesající tendenci a dosahují tak o 599 tis. Kč méně, než v předchozím roce. Největší pokles zaznamenaly výnosy ze sdílených daní a poplatků. Poklesly o 1,26 mil. Kč. Výdaje mají opačnou tendenci, a to rostoucí. Výrazně narůstají náklady z činnosti až o 587 tis. Kč. V důsledku všech těchto změn a výkyvů dosahovala obec Hrádek v roce 2015 zisku ve výši 3 749 808 Kč, což je o 732 199 Kč méně, než v roce minulém.

4 Zhodnocení vybraných dotací obce v letech 2013 až 2015

Dotace neboli transfery či příspěvky tvoří druhou největší formu obecních příjmů a výdajů. V první části čtvrté kapitoly je obsažena charakteristika dotací, dotačního procesu, včetně účtování a následného zhodnocení vybraných dotací. Analýza dotací obce je provedena na základě Výkazu pro hodnocení plnění rozpočtu a dalších výkazů obce Hrádek v období 2013 až 2015. V rámci kapitoly se dotkneme okrajově i otázky přeshraniční spolupráce v návaznosti na přijaté dotace.

4.1 Dotace a jejich charakteristika

Základem problematiky dotací je samotná dotace, proto je vhodné vysvětlit, co tento samotný pojem znamená. Pod pojmem dotace rozumíme bezúplatná plnění, poskytované přímo nebo zprostředkovaně ze státního rozpočtu, Národního fondu, státních finančních aktiv, státních fondů, rozpočtů územních samosprávných celků, na předem stanovený účel. Bezúplatná plnění mohou být poskytována rovněž z prostředků Evropské unie či z veřejných rozpočtů zahraničních států. Za dotaci lze považovat i prominutí částí poplatků. Aby toto prominutí bylo považováno za dotaci, musí být dle příslušných právních předpisů tento postup umožněn a příslušný orgán musí označit prominutí jako dotaci. (*Janoušková, Blechová, 2012*)

Dotace neboli transfery představují neekvivalentní, nenávratné platby obyvatelstvu. Pojem neekvivalentní vyjadřuje neexistenci nároku na odpovídající protihodnotu za dotaci a pojem nenávratné označuje skutečnost, že poskytnutou dotaci nemůže poskytovatel požadovat zpět.

Dotace se řídí kromě zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů i ustanoveními uvedenými v ČÚS č. 703, který definuje pojmy:

- **poskytovatel** je subjekt, který poskytuje transfer jeho příjemci na základě svého rozhodnutí nebo dohody s příjemcem,
- **příjemce** je subjekt, který přijímá transfer jako konečný příjemce zejména s cílem úhrady závazku nebo pořízení aktiva,
- **průtokový transfer** je transfer, o jehož výši rozhoduje účetní jednotka, v rámci výkonu státní správy přenesené působnosti nebo, u kterého poskytovatel transferu

určil příjemce a jeho výši a účetní jednotka má povinnost poskytnout transfer jeho příjemcům,

- **zprostředkovatel** je vybraná účetní jednotka, která transfer přijímá a zároveň poskytuje průtokový transfer,
- **investiční transfer** je transfer určený k financování koupě dlouhodobého majetku příjemce, s výjimkou drobného dlouhodobého majetku,
- **transferový podíl** je podíl z přijatého transferu k pořizovací ceně tohoto majetku.

4.1.1 Typologie dotací

Na rozdíl od daňových i nedaňových příjmů tvoří dotace příjem, který za určitých okolností zbavuje územní samosprávné celky rozhodovací autonomie. Jelikož výše územních výdajů ve většině případů přesahují výši daňových příjmů, musí stát pomocí dotací zabezpečit rovnováhu. Jeden z úkolů dotací je nastolení horizontální fiskální rovnováhy. Poskytované transfery dávají možnost obcím a krajům poskytovat obyvatelstvu standardní skladbu statků a služeb. Druhým úkolem transferů je snaha o ovlivnění a kontrolu hospodaření obcí a krajů, kde čím větší podíl dotací na celkových rozpočtových příjmech, tím větší ústřední kontrola státu.

Z hlediska dotace obcím rozlišujeme dva základní typy dotací. Dotace běžné (neinvestiční) a dotace kapitálové (investiční). **Běžné dotace** představují dostupné nenávratné peněžní prostředky určené na financování provozních výdajů. Na druhou stranu **kapitálové dotace** představují poskytnuté peněžní prostředky na pořízení dlouhodobého majetku. Dalším hlediskem v členění dotací může být jejich účel. Z toho pohledu rozlišujeme dotace specifické účelové a nespecifické neúčelové. **Neúčelové dotace** představují takový transfer, který není podmíněný, to znamená, že poskytnuté zdroje zde nejsou určené na předem vymezený účel. Nevyužije-li účetní jednotka celou poskytnutou výši transferu, může si ušetřenou výši ponechat. V mnoha případech slouží tento druh dotací jako způsob zneužití poskytnutých finančních prostředků a opomenutí zabezpečit veřejné služby. (*Provazníková, 2009*) Specifické **účelové dotace** jsou poskytovány na předem určený účel. Žadatel ve své žádosti o dotaci musí uvést konkrétní záměr, který bude z poskytnutých zdrojů financován. Účelové dotace se dále člení na dotace bez spoluúčasti a podmíněné se spoluúčastí.

V rámci transferů **bez spoluúčasti** je obci poskytnutá pevná částka na předem stanovené statky a služby. Výše poskytnuté částky je vypočítána na základě parametrů jednotlivých statků a služeb. Pokud je dotace podmíněna určitou procentní účastí na celkové vynaložené částce, hovoříme o dotacích **se spoluúčastí**. **Rovnocenná spoluúčast** představuje vynaložení rovnoměrného podílu obce nebo kraje a státu na pokrytí výdajů souvisejících s poskytovanými službami či statky v rámci realizovaného projektu. V případě **nerovnocenné spoluúčasti** částka poskytnutá státem na realizaci záměru je stanovena pevně bez ohledu na to, kolik peněžních prostředků přidělí obec ze svého rozpočtu na tento záměr.

4.1.2 Proces poskytování dotací

V českém právním řádu není proces poskytování dotací detailně upraven. Potřebné informace týkající se dotací čerpá účetní jednotka ze zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, konkrétně § 10a. Je nutné si uvědomit, že každý dotační proces vyžaduje individuální přístup. Je proto složité přesně specifikovat jednotlivé kroky dotačního procesu. Existuje však pár základních kroků, které musí každý proces obsahovat:

- vytvoření projektu,
- vyhledání vhodného dotačního programu,
- podání žádosti,
- realizace projektu,
- vyhodnocení, vyúčtování a kontrola.

Jedna z nejdůležitějších fází celého procesu je samotná **příprava**. Jedná se o krok, ve kterém si žadatel musí ujasnit, za jakým účelem dotaci chce získat. Nejčastěji se jedná o vypracování konkrétního projektu či plánu. Žadatel zde musí specifikovat konkrétní cíl, způsob realizace a upřesnit cílovou skupinu, pro kterou bude projekt realizován. Nejdůležitější součástí projektu je určení jeho financování. Pokud již účetní jednotka má vytvořený konkrétní plán a jasně stanovené cíle, může přejít do druhé fáze, a to je **vyhledávání**.

Existuje více možností, jak lze získat dotaci. První z možností je dotace ze státního rozpočtu, kde dotace jsou poskytnuty především na účelové využití. Výši jednotlivých dotací stanoví zákon o státním rozpočtu České republiky. Územní samosprávné celky však mají

možnost získat dotaci i z tzv. dotačních programů. Jednotlivé dotační programy jsou ucelené soubory prostředků, které jsou poskytovány na konkrétní vymezené účely. Územní samosprávné celky mohou rovněž požádat i o mimoprogramové dotace. Jedná se o dotace, ve kterých se žádost podává potencionálnímu poskytovateli. V mnoha případech se tento typ dotací využívá na financování konkrétních aktivit či akcí.

Klíčovým prvkem v obdržení peněžních prostředků je **žádost**. Většina žádostí se v dnešní době podává již elektronicky. Je důležité mít na paměti, že dobře a výstižně napsaná žádost, která obsahuje všechny náležitosti a přílohy, má vysokou šanci na úspěch. Žadatelé po odeslání žádosti budou do určitého data spraveni o tom, zda řídicí orgán příslušné instituce jejich žádost schválil či zamítl. V případě úspěšného schválení **podepisuje žadatel smlouvu** stanovující přesné podmínky a pravidla realizace projektu a jeho financování. V současnosti se rovněž mezi základní podmínky pro udělení dotace přiřazuje i povinnost zajistit publicitu projektu či udržování projektu „naživu“ po určitou dobu. Na základě podepsané smlouvy může poskytovatel peněžní prostředky příjemci poslat buď před uskutečněním výdajů (ex-ante platba) nebo jako proplacení již vydaných výdajů (ex-post platba).

V průběhu realizace projektu je důležité, aby příjemce pořizoval fotografie, vytvářel předávací protokoly, zakládal faktury, evidoval výdaje apod. Na základě těchto dokumentů pak řídicí orgán poskytovatele může **kontrolovat**, zda příjemce vyúčtoval veškeré výdaje a příjmy správně a zda nedošlo k pochybení na jeho straně. Kromě administrativní kontroly je ve většině případů prováděná i kontrola na místě. Výsledkem kontrol je následně protokol obsahující opatření a poznatky, zjištěné příslušným kontrolním orgánem pověřené instituce.

4.1.3 Účtování dotací

Pod pojmem dotace se rozumí přijetí peněžních prostředků veřejnými rozpočty nebo poskytnutí peněžních prostředků. (Máče, 2012) Účetní jednotka zachycuje nárok na dotaci pouze v případě, že má dostatečnou jistotu jejího obdržení. Uplatňuje se tak zásada opatrnosti, kdy rozvahové pohledávky se zaúčtují až v okamžiku, kdy je vysoce pravděpodobné, že plnění nastane. Pokud však účetní jednotka chce účtovat o skutečnostech jako je podání žádosti o dotaci, používá k zachycení těchto operací podrozvahovou evidenci. V momentě, kdy dojde ke schválení požadované výše dotace a obec má jistotu budoucího příjmu

peněžních prostředků, musí účetní jednotka zrušit pomocí opačného zápisu vytvořené účetní operace (vztahující se ke schválené dotaci) v podrozvahové evidenci.

Přijaté transfery zachycují územní samosprávné celky na účtovou skupinu 67x – *Výnosy z transferů*. Pokud se obec nachází na protější straně, to je v roli poskytovatele transferu, používá pro zachycení účetních operací nákladovou skupinu účtů 57x – *Náklady na transfery*. Kromě těchto dvou účtů používá obec v souvislosti s dotacemi i tyto syntetické účty:

- 231 – Základní běžný účet územních samosprávných celků,
- 346 – Pohledávky za vybranými ústředními vládními institucemi,
- 384 – Výnosy příštích období,
- 403 – Transfery na pořízení dlouhodobého majetku,
- 571 – Náklady vybraných ústředních vládních institucí na transfery,
- 671 – Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů,
- a další.

V případě, že obec je příjemcem dotace ze státního rozpočtu nebo z Národního fondu pro organizační složky státu, podléhá poskytnutá částka tzv. **finančnímu vypořádání**. Zásady a postupy k finančnímu vypořádání čerpá účetní jednotka z vyhlášky č. 367/2015 Sb. o zásadách a lhůtách finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy a Národním fondem (vyhláška o finančním vypořádání). Nepodléhá-li přijatá dotace vypořádání, zaúčtuje obec pohledávku na účet 346 oproti výnosům na účet 67x (podle účelu dotace). V případě, že z přijaté dotace vyplývá povinnost finančního vypořádání, řídí se územní samosprávný celek při zaúčtování dotace ČÚS č. 703. Účtování neinvestiční přijaté dotace podléhající finančnímu vypořádání zachycuje tabulka 4.1.

Tab. 4.1 Zaúčtování přijatého neinvestičního transferu (v Kč) za rok 2014

Předpis	Částka	Paragraf	Položka	MD	D
Přijetí dotace na běžný účet	24 560	6117	4111	231	374
Náklady spojené s volbami	21 096			501	321
Úhrada nákladů	21 096	6117	5139	321	231
Vyúčtování transferu	21 096			346	671
Vypořádání poskytnuté zálohy na transfer	21 096			374	346
Úhrada nespotřebované části transferu	3 464	6117	4111	374	231

Zdroj: České účetní standardy č. 703, vlastní zpracování

Paragraf 6117 nám dle odvětvového členění rozpočtové skladby vyjadřuje dotaci, jejímž poskytovatelem je Ministerstvo financí ČR, poskytnutou pro účely voleb do Evropského parlamentu. Položka 4111 označuje, že se jedná o neinvestiční přijatý transfer z všeobecné pokladní správy státního rozpočtu. A položka 5139 signalizuje, že se jedná o výdaj spojený s nákupem potřebného materiálu.

Nastane-li situace, že příjemce transferu, který je určený na pořízení zásob, nespotřebuje celou poskytnutou výši, musí pro zaúčtování použít účet 384. Na tomto účtu zachycuje rovněž účetní jednotka časově rozlišený výnos z transferu. Účtování s použitím účtu 384 je zachyceno v tabulce 4.2, kde položka 4116 charakterizuje ostatní neinvestiční příjmy přijaté od orgánů státní správy a paragraf 4222 spadá pod odvětví politiky zaměstnanosti, konkrétně veřejně prospěšné práce.

Tab. 4.2 Časové rozlišení přijatého transferu obce Hrádek v roce 2015 (v Kč)

Předpis	Částka	Paragraf	Položka	MD	D
Předpis pohledávky – schválená výše na celý rok	242 973			346	384
Přijetí dotace na běžný účet	60 743,25	4222	4116	231	346
Poměrná část dotace ve výši ¼ rozpočtu – časové rozlišení	60 743,25			384	671

Zdroj: České účetní standardy č. 703, vlastní zpracování

Za **investiční dotace** považujeme takové dotace, které slouží k pořízení dlouhodobého majetku, jak hmotného tak nehmotného. Do pořízení majetku se rovněž počítá i technické zhodnocení nebo úhrada úroků. Pokud účetní jednotka v podnikatelské sféře pořídí majetek z prostředků dotace, musí následně snížit vstupní cenu tohoto majetku. Dochází tak ke snížení základny pro výpočet daňových odpisů. Výše odpisů se tak počítá pouze z té hodnoty pořízeného majetku, který sám financoval. U územních samosprávných celků v případě pořízení majetku z prostředků investiční dotace nedochází ke snižování ocenění pořizovaného majetku. Pořízený majetek i technické zhodnocení, jejíž hodnota je snížena o dotaci, se v účetnictví zachycují stejně jako bez použití dotace. Nastane-li situace, že dotace pokryje 100 % pořizovací ceny nebo vlastních nákladů, pro zaúčtování pořízení se použije podrozvahové účty. V souladu s § 26 prováděcí vyhlášky používají některé vybrané účetní jednotky účet 403 pro zachycení přijatých dotací na pořízení dlouhodobého majetku. Účtování pořízení majetku z prostředků investiční dotace je zobrazeno v Tab. 4.3.

Tab. 4.3 Účtování investičního transferu

Předpis	Částka	Paragraf	Položka	MD	D
Zhotovení dětského hřiště „Ekoludków“	1 195 867			042	321
Úhrada všech výdajů	1 195 867	3421	6121	321	231
Vyúčtování transferu	1 195 867			346	403
Příjem transferu na bankovní účet	1 195 867	3421	4213	231	346

Zdroj: České účetní standardy č. 703, vlastní zpracování

Paragraf 3745 je vyznačen pro zájmovou činnost a rekreace, konkrétněji pro využití volného času dětí a mládeže. Zahrnují se zde výdaje spojené se stavbou dětských hřišť, zábavných parků či další výdaje spojené s využitím volného času nejenom dětí ale i mládeže. Položka 6121 představuje seskupení výdajů týkající se pořízení budov, staveb atd. Na položku 4213 zařazují ÚSC investiční transfery, jejichž poskytovateli jsou státní fondy. V tomto případě se jedná o Státní fond životního prostředí.

4.2 Přeshraniční spolupráce

Pojem přeshraniční spolupráce v sobě skýtá snahu o sociální i hospodářské sjednocení států, jenž od sebe dělí v minulosti vytvořené hranice. Snahu o zrealizování přeshraniční spolupráce vyvíjely obce a města České republiky již od počátku 90. let. Až po vzniku Evropské unie a euroregionů měly územní samosprávné celky v této oblasti větší možnosti. V mnoha případech jsou euroregiony chápány pouze jako prostředek pro získání dotací z Evropské unie. Primárním cílem euroregionů je však prostřednictvím přeshraniční spolupráce **překonat bariéry vytvořené existencí hranic**. Otázku členství si jednotlivé obce mohou samostatně rozhodnout.

Vytvořením euroregionů tak vzniká možnost spolupráce nejen ve správní oblasti. Jedním z pilířů pro vytvoření kvalitní přeshraniční spolupráce je organizování společných akcí. Záleží na domluvě partnerských obcí, zda to budou akce v oblasti kultury, sportu nebo se dohodnou na konkrétních krocích, jako je například propojení dopravních linek či vystavění parku na obou stranách hranic. Dalším zásadním úkolem této spolupráce je podpora vytváření projektů v oblasti životního prostředí.

V rámci **Česko – Polské** spolupráce obec Hrádek spadá pod euroregion Těšínské Slezsko (Śląsk Cieszyński). Díky této možnosti obec v současnosti spolupracuje s obcí Skoczów (PL). Smlouva o spolupráci s polskou obcí se datuje k roku 2012, a tedy spolupráce obou obcí trvá již 5 let. Skoczów je polská obec nacházející se zhruba 40 km od obce Hrádek. Počet obyvatel obce Skoczów převyšuje osminásobně počet evidovaných občanů Hrádku, což představuje 14 868 obyvatel. Jedná se o průmyslové město ležící na jihu Polska na řece Wisla s rozlohou 9,85 km². V minulosti vedla středem obcí významná trhová cesta, která dnes představuje významný dopravní tah. V průběhu spolupráce byly realizovány již **3 projekty**. První z projektů nesl oficiální název „Sport pro aktiv“, jehož cílem bylo podpořit zdravý životní styl pomocí nordic walkingu (chůze s holemi). Pro účely tohoto projektu vytyčily obce na svém území konkrétní trasy a vytvořily tak nejen turistický ale i kulturní a poznávací zážitek pro všechny nadšence nordic walkingu. Druhý projekt byl rovněž ve sportovním duchu. První část zahrnovala ve Skoczowie podporu sportovních aktivit jako je bowling, přespolní běh, maraton zumby, plavání, orientační běh a horskou cyklistiku. Na druhé straně hranic se konal již každoročně pořádaný crossový závod – Běh Hrádkem. Součástí projektu byla rovněž premiéra Spartakiády spolků (závody v netradičních disciplínách). Doposud poslední zorganizovaný projekt byl „Stezka tradičního řemesla“, součástí kterého bylo vydání publikace obsahující historii řemeslné výroby Hrádku.

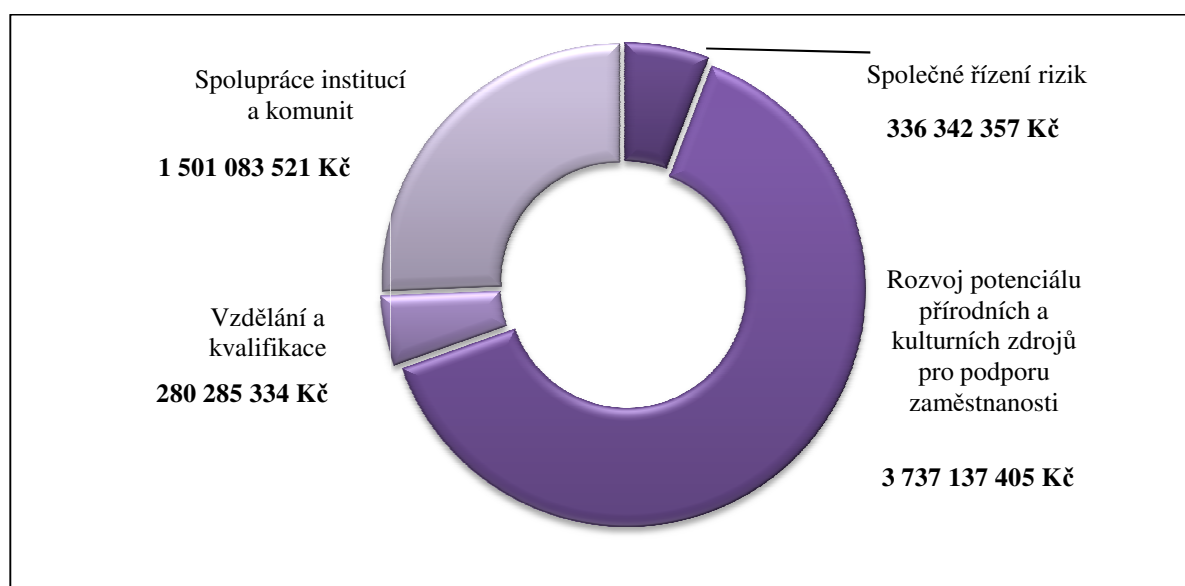
V rámci **Česko – Slovenské** spolupráce spadá obec pod region Beskyd. Kde rozvíjí obec spolupráci se slovenskými obcemi jako Raďola a Černie.

V rámci přeshraniční spolupráce existuje několik operačních programů, které umožňují financování těchto projektů. Jednotlivé programy jsou řízené Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. V rámci tohoto programu je poskytován příspěvek na zlepšení dopravní dostupnosti, ochranu životního prostředí, podporu hospodářské spolupráce, podporu služeb cestovního ruchu, vzdělání a podporu spolupráce v oblasti místní správy.

Z fondu Evropské unie bylo pro rok 2014 – 2020 pro tuto oblast uvolněno celkem 213 mil. EUR, tj. 5,85 mld. Kč⁹. Výše jednotlivých příspěvků je zobrazena v grafu 4.1.

⁹ přepočten proveden na základě průměrného kurzu EUR/CZK v roce 2014, a to 1 EUR = 27,533 CZK

Graf 4.1 Alokace finančních prostředků EU pro rok 2014 - 2020

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, vlastní zpracování

Dotační program Společné řešení rizik je zaměřen na podporu investic, které řeší konkrétní problémy (snaha o zkvalitnění ochrany vůči katastrofám, vývoj systémů zaměřených na řízení krize, atd.). Druhá oblast operačního programu je zaměřena na podporu zachování kulturních a historických atraktivit, podporu zpřístupnění a propagace podporované oblasti či zlepšení v oblasti využívání přírodních zdrojů. V sekci vzdělávání a kvalifikace je snaha pomocí programu podpořit vytváření a přípravu společného vzdělávání a rozvoj spolupráce na trhu práce. V neposlední řadě jsou dotace rovněž směřovány i na podporu rozvoje spolupráce mezi veřejnými správami a podporu při vytváření nových hospodářských partnerů.

4.3 Analýza přijatých transferů obce Hrádek

Přijaté dotace tvoří jednu ze dvou základních složek příjmů. Přijaté dotace dále členíme na investiční (kapitálové) a neinvestiční (běžné). Investiční dotace jsou v mnoha případech tzv. nenárokové, což znamená, že pro získání investiční dotace musí účetní jednotka splnit základní podmínky pro její obdržení. Mezi základní podmínky patří vyplnění žádosti a splnění požadovaných dotačních podmínek.

4.3.1 Analýza neinvestičních dotací

Seskupení položek 41 – *Neinvestiční přijaté transfery* se použije tehdy, pokud se jedná o běžné dotace. A tedy přijaté příjmy z neinvestičních dotací jsou čerpány pouze na výdaje spojené s nákupem materiálu a nákupem služeb, nejsou tedy určeny na pořízení dlouhodobého majetku. Výjimku zde tvoří pořízení drobného majetku, které je financováno z běžných dotací. Členění transferu dle rozpočtové skladby je uvedeno v tabulce 4.4. Procentuální podíl se vztahuje k celkové výši přijatých dotací.

Tab. 4.4 Přijaté neinvestiční dotace obce Hrádek v letech 2013 - 2015

Pol.	Text	2013		2014		2015	
		v Kč	v %	v Kč	v %	v Kč	v %
4111	Dotace z všeobecné pokladní správy SR	52 357,00	3,38	46 220,00	1,43	0,00	-
4112	Dotace ze SR v rámci souhrnného dotačního vztahu	317 700,00	20,49	324 800,00	10,03	322 000,00	6,46
4116	Dotace ze SR	204 307,00	13,18	413 165,00	12,76	756 993,00	15,18
4121	Dotace obcí	0,00	0,00	0,00	0,00	30 000,00	0,60
4122	Dotace krajů	24 500,00	1,58	24 500,00	0,76	54 160,00	1,09
4129	Ostatní dotace od rozpočtů územní úrovně	0,00	-	0,00	-	42 748,00	0,86
4134	Převody z rozpočtových účtů	951 818,00	61,38	1 447 993,00	44,71	2 073 813,00	41,59
4152	Dotace od mezinárodních institucí a některých cizích orgánů a právnických osob	0,00	-	204 683,00	6,32	185 288,00	3,72
Neinvestiční dotace celkem		1 550 682,00	100,00	2 461 361,00	76,00	3 465 002,00	69,50

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2014, 2015, vlastní zpracování

Největší podíl na celkových neinvestičních dotacích má položka 4134 - *Převody z rozpočtových účtů*. Na tuto položku se účtují mezi jinými i **převody mezi běžným účtem obce a jednotlivými peněžními fondy**. Účetní jednotka zde zachycuje také převody mezi vlastními účty. Na účtu 4134 zachycuje obec Hrádek přeposílání peněžních prostředků z běžného účtu na účet odpadový nebo peněžní prostředky z běžného účtu do sociálního fondu, popřípadě z účtu ČNB na svůj běžný účet. Na druhé straně zachycuje účetní jednotka tyto převody rovněž na straně výdajů, a to na účtech 5342 – *Převody fondu kulturních a sociálních potřeb a sociálního fondu obcí* a 5345 – *Převody vlastním rozpočtovým účtům*. Částka na straně příjmů se musí rovnat částce na straně výdajů. Jinými slovy jde o provedení konsolidace uvnitř účetní jednotky.

V roce **2013** poskytla všeobecná pokladní správa státního rozpočtu (dále jen SR) částku ve výši 52 357 Kč na výdaje spojené s volbou prezidenta republiky a volbami do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Největší část neinvestičních dotací připadá na položku 4112. Zde jsou zařazené přidělené **transfery obcím v rámci souhrnného dotačního vztahu**. Z části této dotace není nutné vytvářet finanční vypořádání, tudíž příjmy se neoznačují účelovými znaky. Jednotlivé výše dotací jsou pevně stanoveny na každý rok v přílohách zákona o státním rozpočtu. V roce 2013 obdržela obec z této dotace částku ve výši 317 700 Kč, což představuje 20,49 % z celkových přijatých dotací v daném roce. V pořadí druhou největší část dotací poskytlo Ministerstvo práce a sociálních věcí prostřednictvím úřadu práce v rámci veřejně prospěšných prací, a to 204 307 Kč. Jedná se o 4 pracovníky, jejichž náplní práce je úklid veřejného prostranství. Na základě příjmů z poskytnuté dotace připadá na celý rok na jednoho pracovníka 51 077 Kč. Pro účely zvýraznění turistických cílů poskytl Moravskoslezský kraj dotaci obci ve výši 24 500 Kč. Cílem poskytované dotace je podpořit agroturistiku v kraji a přiblížit tak některé turistické části i zahraničním turistům.

V roce **2014** představuje největší dotaci položka 4112 ve výši 324 800 Kč. Dotace na volby do zastupitelstev územních samosprávných celků a 1/3 Senátu byla poskytnuta Ministerstvem financí ve výši 21 660 Kč. Zároveň na účet 4111 přibyla účetní jednotce částka ve výši 24 560 Kč určena na volby do Evropského Parlamentu. Úřad práce v roce 2014 poskytl dotaci na pracovníky v oblasti veřejné správy v celkové částce 413 165 Kč. Z čehož vyplývá, že na jednoho pracovníka připadá mzda na celý rok ve výši 103 291 Kč. Oproti minulému roku zde přibyla jedna dotace, a to neinvestiční dotace od mezinárodní instituce. Jedná se o dotaci na základě přeshraniční spolupráce polské obce Skoczów a obce Hrádek. Přijatý transfer ve výši 204 tis. Kč byl použit na zrealizování projektu „Sport pro aktiv“.

Z hlediska neinvestičních dotací představuje rok **2015** největší částku přijatých peněžních prostředků. Ze SR obdržela obec prostřednictvím úřadu práce 242 973 Kč na 4 pracovníky zaměstnané v rámci veřejně prospěšných prací. Kromě toho poskytlo Ministerstvo práce a sociálních věcí i příspěvek na podporu zaměstnanosti v obci ve výši 98 tis. Kč. Obec v tomto roce realizovala dva projekty. První ze dvou projektů byl „**Čteme s úsměvem**“ jenž organizovala polská základní a mateřská škola v Hrádku. Cílem projektu bylo smysluplné uspořádání výchovných prvků a metod, mající za úkol přispět k většímu rozvoji člověka a bližší seznámení s cizími jazyky. Celkem Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytlo škole dotaci na tento projekt v hodnotě 415 945 Kč. Z toho 353 553 Kč činil příspěvek Evropské unie a 62 392 Kč příspěvek z národních veřejných prostředků. Na druhý projekt „**Euroregionem na kole – Jablunkovsko pro cyklisty**“ obdržela obec příspěvek ve výši 28 918 Kč. Poskytovatelem příspěvků bylo místní Sdružení obcí Jablunkovska. Sdružení funguje již 20 let a spojuje v sobě 15 obcí. V daném roce obdrželo toto sdružení také dotaci na nákup kompostérů pro domácnost. Výše obdržené dotace byla přerozdělena mezi členské obce sdružení, přičemž obci Hrádek připadala částka ve výši 13 830 Kč. V rámci přeshraniční spolupráce obdržela obec dotaci na projekt „Čas na sport“ (Czas na sport) v celkové hodnotě 185 288 Kč.

V rámci dotačního programu Podpora hospodaření v lesích v Moravskoslezském kraji obdržela obec příspěvek ve výši 29 160 Kč. Cílem programu je snaha o zachování a obnovu lesních ekosystémů. Výše příspěvku je vypočítána jako součin technické jednotky (Kč/ha nebo Kč/sazenice) a příslušné sazby. Kladný nárůst představuje i položka 4121 – *Dotace obcí*, kde obec Bystřice poskytla sousední obci příspěvek na opravu mostu v hodnotě 30 tis. Kč.

4.3.2 Analýza investičních dotací

Investiční dotace představují externí zdroj financování a řadíme je do kategorie kapitálových příjmů. Tento typ dotací představuje jeden z nejdůležitějších faktorů, který hraje významnou roli při rozhodování o realizaci investičních projektů. Pod pojmem investice chápeme konkrétní část příjmů, kterou účetní jednotka vkládá do kapitálu neboli dlouhodobých statků. Výše přijatých investičních transferů je zachycena v tabulce 4.5.

Tab. 4.5 Investiční dotace obce Hrádek v letech 2013 – 2015 (v Kč)

Pol.	Text	2013		2014		2015	
		v Kč	v %	v Kč	v %	v Kč	v %
4213	Dotace ze státních fondů	0,00	0,00	43 171,00	1,33	0,00	0,00
4216	Dotace ze SR	0,00	0,00	733 914,00	22,66	1 195 867,00	23,99
4222	Dotace od krajů	0,00	0,00	0,00	0,00	325 000,00	6,52
	Investiční dotace celkem	0,00	0,00	777 085	24,00	1 520 867,00	30,50

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2014, 2015, vlastní zpracování

I přes to, že v roce 2013 obec nezískala žádný investiční příspěvek, můžeme konstatovat, že výše investičních příjmů má v dalších letech rostoucí tendenci.

V roce 2014 činily investiční dotace 777 085 Kč. Největší sumu peněžních prostředků obdržela obec od Ministerstva životního prostředí ČR z Fondu soudržnosti na podporu programu č. 115 210 – SR – IV. Tento program je součástí operačního programu Životní prostředí 2014 – 2020. Program obsahuje 7 oblastí, ve kterých se snaží, pomocí poskytnutých peněžních prostředků, zlepšit jednotlivé sféry. Konkrétně obec Hrádek získala dotaci z třetí oblasti, a to **na podporu udržitelného využívání zdrojů energie**. Cílem tohoto programu je zvýšit využití obnovitelných zdrojů energie. Systém financování těchto programů je založen na spoluúčasti Evropské unie a ČR. Prostřednictvím Ministerstva životního prostředí ČR (dále jen MŽP) jsou ÚSC poskytovány peněžní prostředky z evropských fondů a prostřednictvím Státního fondu životního prostředí ČR poskytuje určitou část peněz i ČR. Pomocí obdržené sumy, tj. 777 tis. Kč, poskytuje obec svým občanům finanční pomoc při výměně stávajících neekologických kotlů. Z toho 734 tis. Kč poskytlo MŽP ČR a 43 tis. Kč poskytl Státní fond životního prostředí. Více informací o podmínkách a výši poskytnutých půjček občanům je uvedeno v kapitole 3.1.

V roce **2015** byly přijaté transfery ze státního rozpočtu směřovány na rekonstrukci **dětského hřiště „Ekoludków“**. Díky obdrženým dotacím z evropských fondů mohla obec Hrádek přejít k realizaci plánované rekonstrukce. Původní plánované výdaje rekonstrukce dosahovaly výše 1,99 mil. Kč, později však byly výdaje sníženy na výši 1,2 mil. Kč. Obec vyhlásila veřejnou zakázku na stavební práce související s přestavbou hřiště, na základě které rada obce rozhodla, že rekonstrukci provede společnost CSK INVEST, s. r. o. Celková výše přijatých peněžních prostředků ze Státního fondu životního prostředí ČR činila 1,2 mil. Kč.

Druhá investiční dotace je dotace poskytnutá Moravskoslezským krajem v celkové hodnotě 325 000 Kč. Tato dotace byla využita na nákup nákladního přívěsu za vozidlo pro dobrovolné hasiče v částce 75 000 Kč a na pokrytí výdajů plynoucích ze stavebních úprav sportovní klubovny v částce 250 000 Kč.

4.3.3 Zhodnocení čerpání dotace

Před tím, než obec obdrží transfer, musí splnit několik náležitostí. Za prvé je nutné, aby obec měla jasnou představu o tom, jaký projekt chce uskutečnit. Nedílnou součástí prvního kroku je i získávání všech možných informací o dostupných podporách. Druhým krokem je podání žádosti a čekání na schválení požadované výše dotace.

Každý dotační program však v sobě zahrnuje různá omezení spojená s uznatelností vynaložených výdajů. Ne vždy je možno poskytnuté peněžní prostředky použít na všechny obcí vynaložené výdaje spojené s pořízením DHM i DNM. Proto musí každá obec v roli žadatele dotace uvést, v jaké míře je schopná sama financovat daný projekt z vlastních zdrojů. Obec totiž musí počítat i s variantou, že požadovanou dotaci neobdrží v předem stanovené výši. S touto problematikou souvisí i několik faktů. A to, že poskytnutí peněžních prostředků na účet obce se uskutečňuje nejčastěji až po dokončení konkrétního projektu. Pokud chce obec žádat o příspěvek na investiční záměr, nesmí dojít k realizaci díla dříve než ke schválení dotace. Obec nemůže kombinovat více forem podpory z evropských fondů na jeden projekt. Důležitou podmínkou pro obdržení jakékoliv výše příspěvků je **bezdlužnost** vůči finančnímu úřadu, zdravotním pojišťovnám, správě sociálního zabezpečení a dalším orgánům státní správy. V tab. 4.6 je uveden podíl příjmů a výdajů spojených s dotací.

Tab. 4.6 Podíl neinvestičních i investičních dotací a výdajů s nimi spojených

Položka	Text	Příjmy (v Kč)	Výdaje (v Kč)	Podíl příjmů a výdajů (v %)
4111	Dotace na volby do zastupitelstev ÚSC a 1/3 Senátu	21 660,00	22 308,00	97,10
4111	Dotace na volby do Evropského parlamentu	24 560,00	21 096,00	116,42
4122	Dotace na hospodaření v lesích	29 160,00	29 160,00	100,00
4122	Dotace na projekt Čtème s úsměvem	415 945,00	415 945,00	100,00
4216	Dotace na rekonstrukci dětského hřiště „Ekoludków“	1 195 867,00	1 195 867,00	100,00
4222	Dotace na nákup nákladního přívěsu za vozidlo	75 000,00	75 972,00	98,72
4222	Dotace na stavební úpravy sportovní klubovny	25 000,00	25 000,00	100,00

Zdroj: Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu 2014, 2015, vlastní zpracování

Obec se snaží vždy přijaté peněžní prostředky využít na 100%. Pokud účetní jednotka nevyčerpá v plné výši poskytnuté zdroje, je povinná je v dalším účetním období vrátit jejich poskytovateli. Využití zdrojů musí být účelné, účetní jednotka nemůže vykázat v závěrečném vyúčtování výdaje spojené s jiným projektem, než na který byly poskytnuté zdroje určeny. Jediným případem, kdy obdržené prostředky **přesáhly** vynaložené výdaje, byla dotace na volby do Evropského parlamentu. Obec obdržela dotaci ve výši 24 560 Kč a výdaje vykazované v této souvislosti činily jen 21 096 Kč. Příjmy tak převyšovaly výdaje spojené s volbami o 3 464 Kč, které obec Hrádek v roce 2015 **vrátila** Ministerstvu financí. Kdyby však vynaložené výdaje převýšily přijaté prostředky, musí účetní jednotka zbylou část profinancovat z vlastních zdrojů. Tato skutečnost nastala v případě voleb do zastupitelstva obce a 1/3 Senátu, kdy výdaje převýšily příjmy o 2,99%. Podobná situace nastala i v případě nákupu nákladního přívěsu za vozidlo. Jedná se zde však o malou částku ve výši 972 Kč, které obec hradila z vlastních příjmů.

Dotační politika obce má rostoucí tendenci, což je pozitivní jev. Vedení obce záleží na vzhledu a rozvoji a snaží se všemi možnými dostupnými prostředky o vytvoření kvalitního místa pro život. Pomocí dotací obec postupně opravuje budovy škol, klubů a jiných zařízení.

Z hlediska financování představují dotace na celkových příjmech významný rostoucí podíl. V roce 2014 představovaly dotace **13,93 % z celkových příjmů** a v roce následujícím **18,92 % z celkových příjmů** obce Hrádek. Rostoucí trend vypovídá o schopnosti a snaze obce získávat peněžní prostředky z jiných než daňových a nedaňových příjmů.

4.4 Dotační možnosti obce Hrádek

Aby obec získala dotaci, musí se řídit určitými zásadami. Zásady existují jak pro programové tak i pro mimoprogramové dotace. Podstata všech zásad spočívá v určení závazných postupů a plnění závazných podmínek, jak pro poskytovatele, tak i pro žadatele. Jedná se zejména o stanovení účelu dotace, poskytovatele a příjemce dotace, termín podání žádosti, případně budoucí kontrola plnění podmínek a další. Každá dotace má své zásady. V tabulce 4.7 je uvedeno několik dotačních programů, do kterých by se mohla obec Hrádek v budoucnu zapojit a získat tak další příjem do rozpočtové skladby.

Tab. 4.7 Dostupné dotační programy (v Kč)

Posky - tovatel	Název dotačního programu	Maximální poskytnutá výše dotace	Minimální spoluúčast žadatele
MSK	Podpora obnovy a rozvoje venkova Moravskoslezského kraje 2017	300 000	40 %
MSK	Program podpory financování akcí s podporou EU pro obce do 3 tis. obyvatel (oblast ŽP)	3 000 000	20 %
MSK	Program podpory financování akcí s podporou EU pro obce o 3 tis. obyvatel (oblast přeshraniční spolupráce)	3 000 000	20 %
MMR ČR	Integrovaný regionální operační program (zaměstnanost)	závisí na výši výdajů	neuvedeno
fond EU	Operační program Zaměstnanost 2014-2020	neuvedeno	neuvedeno
Fond soudržnosti	Operační program životní prostředí 2014-2020 (Rekultivace starých skládek)	85 % výdajů	15 %
MMR ČR	Podpora obnovy a rozvoje venkova (Podpora zapojení generací do komunitního života v obci)	400 000	30 %

Zdroj: www.msk.cz, vlastní zpracování

První z uvedených dotací je zaměřena na financování rekonstrukcí **a výstaveb místních nebo účelových komunikací**. Konkrétně se může jednat o výstavbu či přestavbu lávky pro chodce či cyklisty, autobusové zastávky, chodníky, parkoviště a další. Podmínkou udělení dotace je, že žadatelem je obec s počtem obyvatel do 3 000. Kritériem pro poskytnutí příspěvku je schopnost obce hradit 40 % výdajů projektu z vlastních zdrojů. Poskytovatelem je v tomto případě Moravskoslezský kraj.

Moravskoslezský kraj rovněž nabízí možnost podání žádosti o poskytnutí dotace v oblasti **životního prostředí**. Pomocí získaných peněžních prostředků může obec realizovat projekty vedoucí k zlepšení kvality vody a snižování rizika povodní nebo projekty zabývající se otázkou odpadů a ekologických rizik. Nejvyšší možná částka, kterou může obec obdržet v případě schválení dotace je 3 mil. Kč. Kromě dalších podmínek, které jsou uvedeny na webových stránkách Moravskoslezského kraje, je pro získání dotace i 20% spoluúčast na financování projektu. V oblasti životního prostředí je možnost zažádat o dotaci i fond Evropské unie, konkrétně Fond soudržnosti. Cílem této podpory je snížit tvorbu odpadů, posílit prevenci tvorby nebezpečných skládek a odstranit staré ekologické zátěže. Evropská unie vyčlenila pro tyto účely celkovou částku v hodnotě 458 mil. eur.

Ve sféře **zaměstnanosti** nabízí využití nabízených možností Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a fondy Evropské unie zprostředkovány Ministerstvem práce a sociálních věcí. Za zajímavou dotaci z hlediska společenského života obce, lze rovněž považovat poslední dotaci uvedenou v tabulce 4.7. Prostřednictvím tohoto příspěvku se Ministerstvo pro místní rozvoj snaží podpořit obnovu a rozvoj venkovských obcí. Speciálně druhý dotační program je zaměřen na podporu **zapojení generací do komunitního života v obci**. Obec by tak mohla využít tento program jako způsob financování každoročně organizované akce Běh Hrádek, který je určený pro všechny věkové kategorie. Úkolem tohoto programu je zapojit mladší i starší generaci jak do organizace projektu, tak i do jeho realizace. Maximální částku, kterou může obec z dotačního programu obdržet je 400 000 Kč. Kromě této možnosti se zde nabízí i další dva dotační programy zaměřené na problematiku zaměstnanosti. Záleží tak pouze na obci samotné, které dotační programy jí více vyhovují, a které by mohla v budoucnu využít.

5 Závěr

Cílem této práce bylo provést analýzu daňových, nedaňových a kapitálových příjmů a výdajů obce Hrádek a následně provést zhodnocení a posouzení finančního hospodaření.

Teoretická část obsahuje podstatné teoretické poznatky, na kterých je postavena celá praktická část, tj. třetí a čtvrtá kapitola. Druhá kapitola představuje tak přehled a shrnutí podstatných témat týkajících se orgánů obce, účetních aspektů rozpočtové skladby, účetní závěrky, popřípadě členění a obsah rozpočtové skladby územních samosprávných celků.

V praktické části je porovnávána příjmová a výdajová část rozpočtové skladby v letech 2014 a 2015. Nedílnou součástí praktické části je charakteristika zkoumané obce Hrádek provedená na základě metody PESTLE. Jednotlivé druhy příjmů a výdajů jsou obsaženy ve zpracovaných tabulkách, na základě kterých byla analýza provedena. Ke každé skupině byl pak přidán podrobný popis těch nejdůležitějších položek. Ve čtvrté části diplomové práce dochází k přiblížení problematiky dotací, na základě které je následně provedeno zhodnocení a analýza přijatých transferů a jejich použití.

Obec hospodáří stabilně, bez výrazných výkyvů a snaží se dodržovat pravidlo 3E (hospodárně, efektivně a účelně). I přes to, že v roce 2015 obec hospodáří se schodkovým rozpočtem, lze hospodaření obce hodnotit kladně. Celkové příjmy každoročně narůstají. Největší nárůst zaznamenaly přijaté transfery. Z poslední kapitoly je zřetelné, že obec se snaží získávat na plánované projekty peněžní prostředky jak ze státního rozpočtu, tak i z fondů Evropské unie. Obec tak zaujímá aktivní postoj v hledání různých dotačních programů a dalších možností pro získání finančních prostředků pro plánované akce a projekty. Nespolehá se tak pouze na tu část příjmu, která je tvořena ze sdílených daní či nedaňových příjmů. Pozitivním jevem je i zavedení některých místních poplatků, díky kterým se každoroční rozpočet navyšuje. Důvodem schodkového rozpočtu je nárůst celkových výdajů. Rok 2015 se v obci realizovalo několik investičních projektů, což zapříčinilo výrazné zvýšení investičních výdajů. Pozitivním jevem je snížení ostatních výdajů. Největší snížení výdajů bylo v oblasti ostatních nákupů. Do dalších let bych tak obci doporučila ještě více snížit tyto výdaje, do kterých spadají především služby mající charakter poradenství, konzultace atd. Dalším důvodem zvýšení výdajů byl rovněž i nárůst vydaných transferů. Obec Hrádek je aktivní v poskytování různých příspěvků na uspořádání sportovních a jiných akcí či aktivit.

Volné peněžní prostředky má obec uložené u České spořitelny a.s. na více účtech, jež jsou rozděleny dle jednotlivých účelů. Obec Hrádek disponuje s poměrně velkou sumou peněžních prostředků, s čímž souvisí i významná část výdajů, a to bankovní poplatky. Proto bych obci doporučila využít výhodnější služby jiných bank, které nevyžadují tak vysoké poplatky a úroky a nabízejí lepší možnosti zhodnocení vložených peněz. Nebo jako další možnost se nabízí termínované vklady. Obec by tak musela rozdělit peněžní prostředky na tu část, která je nezbytná na provoz obce, a tu část, která není nezbytně nutná. První část peněžních prostředků by byla ponechána na stávajícím účtu a druhou část by obec vložila na termínovaný účet, díky kterému budou volné peněžní prostředky lépe a efektivněji zhodnoceny.

Diplomová práce byla vypracována na základě účetních podkladů obce Hrádek. Proto pevně věřím, že nejenom analytická ale i teoretická část poslouží v budoucnosti obci jako podklad či zdroj informací pro zlepšení a zefektivnění hospodaření.

Seznam použité literatury

a) Odborné knihy:

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing a.s., 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-6984-4.

BARTONIČKOVÁ, K., L. BUČEK a G. MICHALČÁKOVÁ a kolektiv. *Občanský a společenskovědní základ*. Brno: Computer Press a.s., 2011. 272 s. ISBN 978-80-251-2631-8.

ČEŠKOVÁ, Magdalena a Jan KINŠT. *Rozpočtová skladba v roce 2011*, 4. vyd. Praha: ANAG, 2011. 277 s. ISBN 978-80-7263-638-9

ČMEJREK, J., V. BUBENÍČEK a J. ČOPÍK. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2010. 240 s. ISBN 978-80-247-3061-5.

HENDRYCH, Dušan. *Správní právo - obecná část*, 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. 838 s. ISBN 978-80-7400-049-2.

JETMAR, M., J. PILNÝ a J. PEKOVÁ. *Veřejný sektor - řízení a financování*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2012. 488 s. ISBN 978-80-7357-936-4.

KRUNTORÁDOVÁ, Ilona. *Politické aspekty financování českých měst*. Praha: Karolinum Press, 2015. 194 s. ISBN 978-80-246-2744-1.

MÁČE, Miroslav. *Účetnictví pro územní samosprávné celky, příspěvkové organizace a organizační složky státu*. Praha: Grada Publishing, 2012. 640 s. ISBN 978-80-247-3637-2.

OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních jednotek po novele zákona o účetnictví*. Praha: C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.

PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

PODHORSKÝ, Josef. *Účtování a vedení účetnictví v organizačních složkách státu, územních samosprávných celcích a příspěvkových organizací*. Praha: Nakladatelství POLYGON, 2005. 363 s. ISBN 80-7273-119-X.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů - teorie a praxe: 3. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing a.s., 2015. 288 s. ISBN 978-80-247-5608-0.

RŮŽKOVÁ, Jiřina a Josef ŠKRABAL. *Historický lexikon obcí České republiky 1869 – 2005 I. díl*. Praha: Český statistický úřad, 2006. 743 s. ISBN 80-250-1310-3.

SHAH, Anwar. *Local Budgeting. Public sector governance and accountability series*. Washington, DC: World Bank Publications, 2007. 381 s. ISBN 978-0-8213-6946-3.

SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2016*. Praha: Acha obec účtuje, 2016. 251 s. ISBN 978-80-9054-203-7.

SVOBODOVÁ, Jaroslava a kol. *Účtová osnova, České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky 2016 – 374 postupů účtování*. 13. vyd. Olomouc: ANAG, 2016. 656 s. ISBN 978-80-7554-004-1.

ŠÍN, Zbyněk. *Tvorba práva. Pravidla, metodika, technika*, 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009. 193 s. ISBN 978-80-7400-162-8.

ŠIROKÝ, J., KRAJNÁK, M. *Základy daňové teorie. Cvičebnice*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer a.s., 2015. 116 s. ISBN 978-80-7478-927-4.

VAJDOVÁ, Z., D. ČERMÁK, a Michal ILLNER. *Autonomie a spolupráce: důsledky ustavení obecního zřízení v roce 1990. Sociologické studie*. Praha: Sociologický ústav AV ČR. 2006, 108 s. ISBN 80-7330-086-9.

b) Elektronické dokumenty a ostatní:

ČERNOHORSKÝ, J., O. KUČEROVÁ a P. KUBAŘOVÁ. *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2010: Aktualizované znění 2012* [online]. Svaz měst a obcí České republiky. Praha: Artedit, 2012 [cit. 2017-02-28]. ISBN 978-80-905421-0-5.

Český statistický úřad [online]. 2011 [cit. 2017-04-16]. Malý lexikon obcí ČR 2005. Česká
Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-cr-2005-e6lv6y11aw>.

Dotační. info. Největší portál o dotacích v ČR [online]. 2017 [cit. 2017-03-17].
Dostupné z: www.dotacni.info/tag/dotace-pro-obce/.

JANŠOVÁ, Marie. *Historie územní samosprávy*. Epravo.cz [online]. 2001, [cit. 2017-02-15].
ISSN 1213-189X. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/historie-uzemni-samospravy>

Moravskoslezský kraj [online]. *Dotace EU*. 2017 [cit. 2017-04-16]. Dostupné z:
<http://www.msk.cz/>.

Zákony na webu: Sbírka zákonů ČR, Sbírka mezinárodních smluv ČR [online].
[cit. 2017-18-04]. Dostupné z: www.noveaspi.cz.

Hrádek: *Oficiální stránky města* [online]. [cit. 2017-04-02]. Dostupné z:
<http://www.obchradek.cz/>.

c) Legislativní dokumenty:

Zákon č. 128 ze dne 12. dubna 2000, o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
In: Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 38, s. 1737. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 563 ze dne 12. prosince 1991, o účetnictví. In: Sbírka zákonů České republiky.
1991, částka 107, s. 2802. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 250 ze dne 7. července 2000, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. In:
Sbírka zákonů České republiky. 2000, částka 73, s. 3557. ISSN 1211-1244.

Zákon č. 320 ze dne 9. srpna 2001, o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých
zákonů (zákon o finanční kontrole). In: Sbírka zákonů České republiky. 2001, částka 122, s.
7264. ISSN 1211-1244.

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚS	České účetní standardy
DDHM	drobný dlouhodobý hmotný majetek
DDNM	drobný dlouhodobý nehmotný majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DPFO	daň z příjmů fyzických osob
DPPO	daň z příjmů právnických osob
DPH	daň z přidané hodnoty
EU	Evropská unie
KHM	krátkodobý hmotný majetek
KNM	krátkodobý nehmotný majetek
MF	Ministerstvo financí
OÚ	obecní úřad
OSS	organizační složky státu
PO	příspěvková organizace
PZKO	Polský kulturně – osvětový svaz
SF	státní fondy
SR	státní rozpočet
SDH	dobrovolný svaz hasičů
TJ	tělovýchovná jednotka
ÚSC	územní samosprávný celek

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 24. 04. 2018.....

jméno a příjmení studenta

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Výkaz zisku a ztráty obce Hrádek pro rok 2014 a 2015

Příloha č. 2 – Rozvaha obce Hrádek pro rok 2014 a 2015

Příloha č. 3 – Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu obce Hrádek 2014 a 2015